

VINERI • 18 Iunie 2004 • ANUL LIV NR. 25

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

„În cariera de pedagog, modelul meu a fost tata”

A început vacanța de vară

„Copilăria” lui Creangă i-a fascinat și pe copiii noștri

CALENDAR ORTODOX

21 iunie, luni – Sf. Sfinții Mc. Iulian din Tars și Afrodise.
22 iunie, marți – Sf. Sfinții Mc. Eusebie, Episcopul Samosatelor, Zenon și Zina.
23 iunie, miercuri – Sf. Mc. Agripina; Sf. Mc. Aristocle, preotul.
24 iunie, joi – (+) **Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Sânzienele)**; Aducerea moaștelor Sf. Ioan cel Nou de la Suceava; (+) Sf. Niceta de Remesiana. (*Dezlegare la pește*).
25 iunie, vineri – Sf. Cuv. Mc. Fevronia și Silvia; Sf. Mc. Procopie și Orentie cu frații săi.
26 iunie, sâmbătă – Cuv. David din Tesalonic; Sf. Ioan, Episcopul Goției. (*Dezlegare la pește*).
27 iunie, duminică – Cuv. Samson, primitorul de străini; Sf. Mc. Anect. Duminica a IV-a după Rusalii.

Proverbul săptămânii

„Adesea para bună pică în gura porcului” – se zice atunci când cei proști dobândesc cele mai bune.
(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

21 iunie

1848 – în revista „Foaie pentru minte, inimă și literatură” a apărut poezia lui Andrei Mureșanu „Un răsunet” pe care Anton Pann a pus-o pe muzică, și în 1990 a devenit Imnul de Stat al României.

1912 – s-a născut eseistul și prozatorul român Nicolae Steinhardt.

1992 – Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea ca sfinți a voievozilor Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu.

22 iunie

1922 – a murit Tache Dumitru Ionescu, politician de talie europeană și renumit orator.

23 iunie

1834 – s-a născut, la București, Alexandru Odobescu, scriitor și istoric român.

24 iunie

1400 – s-a născut Johann Gutenberg, inventatorul tiparului cu litere mobile din metal.

1692 – s-a născut, la Sad (Sibiu), Ioan Inocențiu Micu Klein, cărturar, iluminist, luptător pentru drepturile populației române din Transilvania, episcop al bisericii unite transilvănene (1729–1744).

25 iunie

1873 – s-a stins din viață Andrei Șaguna, marele mitropolit al Ardealului. A fost înmormântat la Râșinari, simplu, așa cum i-a fost voia, însoțit doar de un singur preot călugăr, fără ceremonie mare.

1925 – în ședința Academiei Române au fost alese, ca membre onorifice, Elena Văcărescu și Anna Elisabeth de Noailles, născută Brâncoveanu. Ele au fost primele femei ajunse sub cupola Academiei Române.

26 iunie

1927 – a murit istoricul Vasile Pârvan, întemeietorul arheologiei române.

27 iunie

1801 – a fost marele incendiu din Giula, care a mistuit și biserica ortodoxă română Sf. Nicolae din Giula-Mare. Referiri la acest eveniment aflăm în cartea Adunarea Cazaniilor, care se află în arhiva bisericii giulane.

Seghedin

Informații consulare

Consulatul General al României la Seghedin informează că, recent, în cadrul acestui oficiu consular și-a început activitatea domnul Radu-Dumitru Florea, în calitate de vice-consul. În vârstă de 30 ani, căsătorit, cu un copil, de profesie jurist (absolvent al Facultății de Drept din cadrul Universității din București) și având o experiență profesională de 8 ani în

Ministerul Afacerilor Externe român, dintre care 4 ani la Consulatul General al României din Bonn/Germania, domnul Florea va activa la Seghedin alături de doamna consul Maria-Teodora Pop.

Consulatul General al României la Seghedin anunță totodată că, începând cu data de 7 iunie 2004, programul de lucru cu publicul al consulatului

se modifică după cum urmează: luni, marți, joi, vineri – între orele 08.30–12.00, miercuri – închis pentru public.

Telefonic, oficiul consular din Seghedin poate fi contactat, ca și până în prezent, în zilele de luni, marți, miercuri, joi – între orele 08.00–13.00 și 15.00–18.00, iar vineri între orele 08.00–15.00 (nr. tel.: 62/424-431).

Giula

Festival de muzică religioasă

Fundația „Pentru muzică” și Corul „Pro musica” din Giula organizează în ziua de 26 iunie, duminică, cea de-a IV-a ediție a Festivalului Coral Internațional de Muzică Sacră. Manifestarea va avea loc în Catedrala Sf. Nicolae din centrul Giulei, cu participarea corurilor românești din țară și a corurilor-oaspete din Serbia și România. -va-

Seghedin

Examen de stat la limba română

Până în data de 30 septembrie se pot face înscrieri la următorul examen de stat la limba română, ce se va ține la Lectoratul de Limbi Străine a Universității din Seghedin. Examenele în scris și orale vor avea loc în cursul lunii noiembrie. Adresa Lectoratului, de unde se pot cere formulare de înscriere, este: Seghedin, Bv. Tisza Lajos nr. 3., tel: 62/544-539. Cu alte informații suplimentare vă stă la dispoziție și redacția noastră.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Bedeu

Bal de binefacere

Conducerea școlii generale din Bedeu organizează la sfârșitul acestei săptămâni un bal de binefacere. În cadrul manifestării găzduite de Căminul Cultural din Bedeu, în seara zilei de 18 iunie, vineri, vor evolua pe scenă copiii

de la grădinița și școala locală, pentru a prezenta în fața părinților tot ce au învățat în cursul anului de învățământ abia încheiat. Venitul seratei va îmbogăți Fundația Școlii Umaniste din Bedeu. Programul va începe la ora 19.00.

Otlaca-Pustă

Ziua satului

Duminică, 20 iunie, în satelețul bichișean se va organiza Ziua satului. În cadrul programului ce se va ține în curtea școlii generale, înainte de masă se vor disputa meciuri de fotbal iar după-masă, de la ora 15.00, va avea loc un program cultural în cadrul căruia vor evolua pe lângă dansatorii din loc și echipa de dansuri din Chitighaz. Ziua satului se va încheia cu un bal. -e-

Apateu

Cântecul îi este viața

Iuliana Țenț din Apateu a obținut zilele trecute un succes de care nici nu visa: la concursul județean al pensionarilor „Cine ce știe?” din Debrețin a reușit să pună să cânte 600 de spectatori. Cântecul a fost și este pentru ea viața: a cântat din fericire, a cântat la tristețe. Știe foarte multe cântece atât în ungurește, cât și în românește. Este membru fondator și un stâlp adevărat al corului românesc din localitate, mai nou făcând parte și din corul pensionarilor. La concursul de la Debrețin doamna Iuliana a cântat și solo, provocând admirația tuturor spectatorilor. V. J.

„În cariera de pedagog, modelul meu a fost tata”

De vorbă cu profesoara Anamaria Dulău Cozma din Micherechi

Primăria din Micherechi a înființat recent un premiu care se va acorda anual pentru un pedagog care a depus o muncă deosebită: „Pentru învățământul comunei Micherechi”. Cu ocazia Zilei Pedagogului din acest an, în prima duminică din luna iunie, pentru prima dată, a fost decernată această distincție. Persoana distinsă este profesoară a școlii generale românești de mai bine de 30 de ani, și în aceste decenii, pe lângă orele obligatorii de română și istorie, a pregătit sute de elevi pentru nenumărate concursuri românești, transmitându-le tinerelor generații mândria față de limba lor maternă și de neamul din care se trag. Distincția „Pentru învățământul comunei Micherechi” i-a fost înmănată profesoarei **Anamaria Dulău Cozma** în cadrul unei festivități, organizată la Căminul Cultural din Micherechi, în prezența tuturor cadrelor didactice de la grădinița și școala locală.

„Această distincție se acordă numai profesorilor, pedagogilor activi, spre a le mulțumi pentru activitatea depusă până acum și pentru a le da o nouă motivație în continuarea carierei de educator, învățător sau profesor”, ne-a declarat **Teodor Martin**, primarul din Micherechi, care la prima ocazie a înmânării acestei distincții i-a mulțumit doamnei Anamaria Dulău Cozma pentru strădaniile ei de a întări sentimentul de identitate al copiilor care termină la școala din Micherechi și de a le transmite la un nivel cât mai înalt cunoștințele de limbă, cultură și istorie a poporului român. În cuvântul de apreciere s-a mai subliniat talentul profesoarei de a forma adevărate comunități școlare, de a pătrunde în sufletul copiilor și de a fi un model pentru tinerele generații. Însuflețirea, conștiința cu care păstrează și îngrijește valorile neamului românesc face ca inițiativa de a înființa un muzeu școlar să se lege de numele ei.

La înmânarea distincției, pe lângă conducerea satului și soțul **Ioan Cozma**, i-au stat alături „doamnei Dulău” colegii și un grup de elevi, care, pregătiți de profesoara **Anico Solcan**, au prezentat un frumos montaj literar.

— A fost pentru mine o adevărată surpriză acest premiu. Nu mă așteptam la așa ceva. Cred că sunt mulți alți colegi care ar mai fi meritat această distincție. Oricum, mulțumesc din suflet conducerii satului că s-a gândit la mine, dar mulțumesc și în numele tuturor cadrelor didactice că prin înființarea

acestui premiu se va recunoaște munca de specialitate a pedagogilor din comuna noastră, ne-a mărturisit „doamna Dulău” (așa cum o cunoaște toată lumea).

— Cum vă amintiți de școala de acum trei decenii, când ați

ajuns aici ca tânără profesoară?

— Am doar amintiri frumoase de la începutul carierei mele la această școală, unde m-am reîntors după o perioadă de întrerupere cu anii de liceu și de facultate. Am fost primită cu mult drag în acest colectiv, la con-

ducerea căruia a ajuns tocmai în acel an 1972 directorul **Mihai Boca**, acum pensionar. Colectivul pe care l-am găsit aici a fost unul foarte simpatic, prietenos, unde tinerii se înțelegeau foarte bine cu colegii mai în vârstă, cei cu experiență mai mare și mai veche au împărtășit aceasta cu începătorii. Pot să spun că am învățat foarte mult de la colegii mai în vârstă.

— Ați avut vreun model, un coleg înaintaș căruia ați vrut să-i semănați?

— Da, erau mai mulți. În primul rând tatăl meu, **Gheorghe Dulău**, care în cariera mea de pedagog mi-a fost un model adevărat. Dar mă uitam cu mândrie la foștii mei profesori, care între timp mi-au devenit colegi, cum sunt soții **Martin**, pentru că **Gheorghe Martin** a fost dirigintele meu, iar soția dânsului, **Maria Martin**, mi-a fost prima învățătoare. Nu vreau să-i amintesc pe toți pe nume, nu cumva să-mi scape cineva, dar foștii mei profesori au fost cu toții apropiați de mine și le datorez foarte mult.

— Cum a fost atunci atmosfera în corpul didactic? Cum ați fost primită ca nouă profesoară?

— În anul când mi-am început eu cariera, am fost mai mulți tineri începători. Poate și pentru aceasta, ne motivam unul pe altul să ne facem bine datoria, aveam avânt tineresc care ne ajuta

să trecem ușor peste greutăți.

— Cum a fost prima clasă, primii elevi pe care i-ați învățat?

— De prima mea clasă îmi amintesc că am avut acolo foarte mulți elevi talentați. S-a format între noi o relație foarte bună, probabil și din cauza vârstei, pentru că nu eram mult mai mare decât ei, și am avut o relație mai prietenoasă. Pot să spun că această prietenie a rămas și de atunci. Iar ca profesor începător, mă pregăteam cu mare conștiinciozitate pentru fiecare oră, atât la română cât și la istorie. Pe acele vremuri, eu am predat în limba română și istoria. Nu mai țin minte exact, dar cândva, pe la începutul anilor '80, s-a trecut treptat, treptat la predarea în două limbi, română și maghiară.

Foto: M. Boca

Înmânarea distincției „Pentru învățământul comunei Micherechi”

— În 30 de ani, probabil s-a schimbat mult lumea. Se pot compara copiii de azi cu cei de la începutul carierei Dvs.?

— Bineînțeles, s-a schimbat foarte mult și lumea școlilor de la sate. E tot mai greu. Pe de-o parte, e mai bine, pentru că mulți copii vin deja cu informații, cu cunoștințe la școală, pe care apoi la ore le putem prelucra, analiza, pe ei trebuie doar să-i ajuți să înțeleagă lucrurile bune. Pe vremuri, elevul se baza doar pe manualul său și pe cunoștințele pe care le primea de la profesorul său. Azi, televizorul sau internetul într-un fel ajută munca pedagogului, dar, pe de altă parte, o și îngreunează. Viața a luat un ritm mai accelerat, când mulți copii nu mai au răbdarea și sârguința pe care o aveau copiii de odinioară.

— Își simte omul vârsta? Pentru că mie mi se pare că sunteți și acum tot așa de în- suflețită, neobosită când vă văd printre copii...

— Bineînțeles, anii trec iar oamenii se schimbă. Am început și eu să obosesc, să-mi dau seama că nu mai am răbdarea din tinerețe, să mă dezamăgesc dacă întâlnesc câte un elev neglijent, indiferent, dar și acum pot să uit toate acestea dacă am elevi sârguincioși și deștepți, care se bucură de succesele de la concursurile de limbă română, de o poveste auzită din bătrâni, de un obiect vechi găsit în podul casei.

— Printre exemplele de urmat l-ați numit și pe tatăl Dvs. Într-un fel ați avut și o obligație să duceți mai departe numele familiei cu demnitate. V-a ajutat acest lucru sau a fost un obstacol?

— Mi-a fost și cam greu din acest punct de vedere, pentru că toată lumea aștepta de la mine să fac așa cum ar fi făcut tata. Numele întotdeauna te obligă. N-a fost acesta un drum ușor de străbătut.

— Doamnă profesoară, în numele tuturor cititorilor Foii românești, vă felicit pentru distincție, dorindu-vă sănătate și multe bucurii atât în cariera pedagogică, cât și în viața de familie!

Eva Iova

Cum s-a votat în localitățile românești?

Ungaria poate să trimită 24 de deputați în Parlamentul European (PE). În ziua de 13 iunie 2004 pentru prima dată s-au ținut alegeri pentru PE cu participarea cetățenilor Ungariei. La aceste alegeri au luat parte 38,5% din totalul cetățenilor cu drept de vot din Ungaria. Participarea relativ modestă a alegătorilor s-a soldat cu victoria partidului de opoziție. FIDESZ are 12 deputați, cucerind voturile a 1.466.854 de cetățeni, 47,4% din totalul numărului participanților la alegeri. Partidul de la guvernare, MSZP a obținut 9 mandate, fiind susținut de 1.054.368 de alegători, însemnând 34,31%.

Localitatea	Aletea	Apateu	Bătania	Bedeu	Darvaș	Cenadul Unguresc
Participanți la vot	30,33	48,84	25,4	55,78	32,3	27,84
FIDESZ	52,82	57,59	40,83	60,00	35,2	53,59
MSZP	35,84	33,49	44,75	19,29	56,4	31,74
SZDSZ	-	-	-	8,57	-	-
MDF	-	-	-	-	-	-

În orașul Bichiș au participat la alegeri 34,33% din localnici, 59,11% dintre ei susținând FIDESZ, iar 26,76 votând cu MSZP. La Bichișciaba 32,93% din cetățenii orașului de reședință s-au prezentat în fața urne-

Localitatea	Ciorvaș	Crâstor	Chitighaz	Giula	Jaca	Leta Mare	Pocei
Participanți la vot	28,62	32,02	24,97	36,7	26,7	19,8	28,8
FIDESZ	45,75	32,85	42,31	47,2	41,7	49,6	62,3
MSZP	37,18	52,89	41,69	35,1	46,6	39,4	27,1
SZDSZ	5,81	-	5,33	6,9	-	-	-
MDF	5,89	-	5,96	5,8	-	5,0	-

Dintre toate localitățile enumerate în tabel, proporțional la Micherechi au participat cei mai puțini la alegeri. Dintre cei 1.759 de cetățeni cu drept de vot și-au exprimat părerea în total 348 de cetățeni. Duminica trecută, 177 de micherecheni au

Localitatea	Leucușhaz	Micherechi	Otlaca-Pustă	Peterd	Săcal	Veherd
Participanți la vot	26,23	19,78	28,81	23,86	27,53	49,34
FIDESZ	43,91	36,81	36,27	48,6	48,11	31,08
MSZP	41,53	51,30	44,12	42,06	41,62	48,65
SZDSZ	6,44	-	11,76	-	5,95	5,41
MDF	-	-	-	-	-	-

În sectorul VII al Budapestei, unde se găsește Curtea Gojdu și Capela Bisericii Ortodoxe Române, au participat la vot 45,59% din cetățenii sectorului. Au fost

Celelalte două partide din actualul Parlament al Ungariei, SZDSZ are 2 mandate, iar MDF poate delega 1 deputat în Parlamentul European.

Redăm mai jos tabelul neoficial al rezultatelor alegerilor din localitățile românești din Ungaria.

Am trecut în tabel doar acele rezultate care depășesc pragul de 5%, baremul stabilit pentru dreptul de desemnare a candidatului în PE. Alegerea s-a făcut pe bază de liste întocmite de cele 8 partide din Ungaria, îndreptățite să se prezinte cu liste proprii la alegerea din 13 iunie.

lor, dintre care 46,53% au votat cu FIDESZ, 34,45% și-au dat voturile pentru MSZP, 8,32% au susținut SZDSZ, iar MDF a primit 5,96% din voturi.

votat cu MSZP, 127 cu FIDESZ, 15 cu Munkáspárt, 14 cu SZDSZ, 6 cu MDF, 4 cu SZDP. Câte un susținător a avut la Micherechi atât Uniunea Națională Maghiară (MNSZ), cât și Partidul Maghiar pentru Dreptate și Viață (MIÉP).

înregistrate următoarele rezultate: FIDESZ 36,58%, MSZP 34,02%, SZDSZ 17,37%, MDF 5,32%.

-frățean-

Eurojargon

Cei ce lucrează în diferite instituții ale Uniunii Europene, ca și ziariștii din presa scrisă sau vorbită folosesc adesea cuvinte și expresii pe care ei le înțeleg, dar cetățeanul obișnuit – mai puțin. Acestea alcătuiesc ceea ce se numește *eurojargonul*. Iată câteva exemple, însoțite de necesarele explicații.

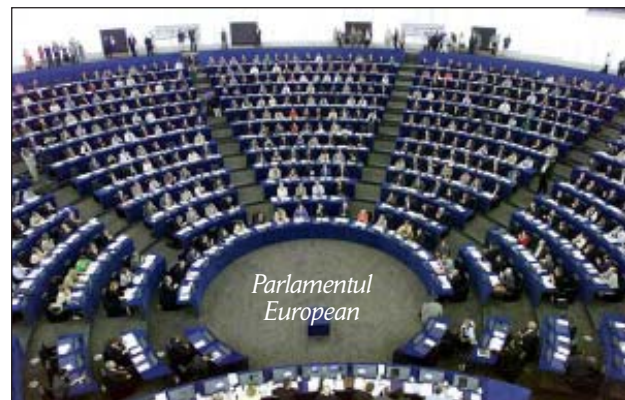
Acquis comunitar. Expresia face referire directă la drepturile și obligațiile statelor UE. Înainte de a adera la Uniune, orice stat candidat trebuie „să accepte *acquis-ul comunitar*”, adică „să accepte *Uniunea așa cum este ea*”. Ca urmare, el va transpune legislația comunitară în legislația națională. Concret, *acquis-ul* include legislația și tratatele europene, declarațiile și rezoluțiile, acordurile internaționale în domeniile comunitare și jurisprudența Curții de Justiție. Mai cuprinde dispozițiile adoptate de guvernele din UE în materie de justiție, afaceri interne, politică externă și de securitate comună.

♦ ♦ ♦

Spațiul Schengen. În 1985, cinci state ale UE (Franța, Germania, Belgia, Olanda și Luxemburg) au convenit să renunțe la controalele de identitate care se făceau la frontierele lor comune. Acordul a creat un teritoriu fără granițe interne, căruia i s-a spus Spațiul Schengen (de la numele orașului luxemburghez unde a fost semnat). Statele semnatare au adoptat aceeași politică în ce privește vizele în spațiul amintit, instituind controale eficiente la frontierele externe. Pot fi decise controale și la frontierele interne, dar pe durată limitată, dacă ele se dovedesc necesare pentru menținerea ordinii publice sau din motive de securitate națională. Spațiul Schengen s-a extins treptat, incluzând acum toate statele UE, plus Islanda și Norvegia. În prezent, acordul face parte integrantă din tratatele Uniunii. Marea Britanie și Irlanda nu participă totuși la acordurile privind controalele la frontieră și vizele. Cetățenii statelor semnatare nu au nevoie de viză pentru a călători în interiorul Spațiului Schengen. Mai mult, cetățenii din terțe țări, care dispun de viză de intrare într-unul din statele Spațiului Schengen, pot circula în mod automat liber în interiorul acestuia, cu excepția Irlandei și Marii Britanii.

♦ ♦ ♦

Strasbourg. Este un oraș francez din apropierea graniței franco-germane. Aici se desfășoară, timp de o săptămână pe lună, ședințele în plen ale Parlamentului European, organul legislativ al UE. Tot aici se află Curtea europeană a Drepturilor Omului și Consiliul Europei, care nu sunt însă instituții ale UE.

♦ ♦ ♦

Eurocrat. Termenul (un joc de cuvinte pornind de la *birocrat*) desemnează miile de cetățeni europeni care lucrează pentru instituțiile UE (Parlamentul, Consiliul, Comisia etc).

♦ ♦ ♦

Euroland. Cuvântul desemnează grupul de state membre care au renunțat la moneda națională în favoarea monedei unice, euro. Țările în cauză sunt: Franța, Germania, Italia, Spania, Austria, Belgia, Olanda, Finlanda, Grecia, Irlanda, Luxemburg, Portugalia. Termenul mai corect este „*zona euro*”.

Festivalul minorităților în sectorul VII

În sâmbăta premergătoare alegerilor pentru Parlamentul European, în data de 12 iunie, primăria sectorului VII din Budapesta a organizat „Festivalul Minorităților din Orașul Elisabeta (Erzsébetváros)”. Cele zece autoguvernări minoritare din acest sector au organizat fiecare câte un program cultural mai scurt sau mai lung, prin care au prezentat spectatorilor o gustare din tradițiile folclorice ale naționalităților respective, oferind totodată și câteva informații despre activitatea autoguvernărilor locale.

Înainte de începerea programului românesc, care de această dată a fost specta-

colul ansamblului folcloric „Cerbul de Aur”, au fost chemați pe scenă acei copii români, care în anul școlar abia lăsat în urmă au participat la orele de limba și literatură română, ținute la școala generală și liceul de informatică din strada Kertész (sect. VII). Elevii sârguincioși, conduși de profesoara *Elena Czako*, pentru eforturile lor depuse în însușirea limbii române, au primit din partea autoguvernării minoritare române din sector și din partea Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice câte două manuale de limba română. Manualele au fost predate de către *Marius Maghiaru*,

președintele autoguvernării și de către *Ștefan Frățean*, director la Oficiul pentru Minorități. Cei șapte copii, care au participat cu regularitate la orele de română, au primit o adeverință despre frecventarea cursurilor care conține și nota obținută, după care aceasta se va introduce în certificatul lor de la încheierea anului școlar.

Prin participarea la program a domnului consilier *Alexandru Ghișă*, cele două evenimente – premiarea micilor elevi și spectacolul „Cerbului de Aur” – au fost onorate și de prezența reprezentantului Ambasadei României.

Marius Maghiaru

„Copilăria” lui Creangă i-a fascinat și pe copiii noștri

Orice ascultător sau cititor al „Amintirilor din copilărie” ale scriitorului de la Humulești, cunoscând pătaniile micuțului Nică, își amintește de întâmplările sale din frageda perioadă a vieții. Cine nu a mai furat cireșe? Cine a nu mai chiulit la școală? Poate la aceste lucruri s-au gândit și copiii din Giula și Micherechi în ziua de 7 iunie, când un grup de actori ai Teatrului de Stat din Oradea a evocat pentru ei „Amintirile” lui Creangă. Recitățile au fost făcute în paralel, în limbile română și maghiară.

Motivul acestei reprezentații, organizată de Fundația Academia Civică din Oradea în colaborare cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, a fost apariția unei noi traduceri a „Amintirilor din copilărie” în limba maghiară. Traducerea lui Fábrián Imre din Oradea, de această dată a fost editată într-un volum bilingv, unde cititorul poate citi în stânga lectura originală, în limba română, iar în dreapta traducerea în maghiară. Conform părerilor criticilor, această traducere, care este deja a treia, se apreciază ca cea mai reușită, deoarece traducătorul s-a străduit să urmărească prin limbaj și prin cuvintele arhaice redarea cât mai autentică a atmosferei operei lui Ion Creangă. Această apreciere am aflat-o de la doamna Vetură Pop, membră a Fundației Academia Civică din Oradea, care a fost și moderatoarea șezătorii literare din luna trecută.

Prima evoluție pe scenă a actorilor orădeni a fost la Centrul Cultural Român din Giula, unde în ora a șasea, de la ora 13.00, majoritatea școlărilor (liceeni și elevi de școală generală) au putut asista la o oră de română extraordinară. La această oră, nu profesorul le-a vorbit de la catedră ci niște artiști, care au trăit cu adevărat ceea ce au recitat, emoțiile lui Nică le-au transfor-

mat parcă în emoțiile lor înșine. Fragmentele din „Amintiri din copilărie” și „Soacra cu trei nunori” au stârnit din copii când răsese, când mare atenție.

Aceeași atmosferă s-a creat și după-masă, de la ora 16.00, la Căminul Cultural din Micherechi, unde elevii școlii generale și profesorii lor au făcut cunoștință cu

volumul bilingv al „Amintirilor” lui Ion Creangă.

Nu întâmplător am lăsat la finalul acestei relatări și momentul cu care s-au încheiat ambele spectacole. Îmbrăcată în port popular, hotărâtă și în același timp nesigură de reacțiile publicului, a ieșit în mijlocul scenei o fată tânără ținând în mână un nai și s-a apucat să cânte cele mai dulci melodii populare românești. Tânăra, care de un ziar elvețian a fost botezată „prințesa naiului”, se numește Oana Lianu.

Când am văzut-o pe Oana prima dată, am avut senzația că o cunosc de mult. Privindu-i imaginea de pe compact disc, mi-am dat seama că o țineam minte așa, cu părul lung, prins pe spate, cu floarea la ureche și cu naiul în mână. Undeva, cândva i-am mai văzut această fotografie, dar nici azi nu-mi dau seama de ce am avut senzația că o cunosc pe această tânără artistă de doar 28 de ani.

Căutând pe internet detalii despre viața și cariera sa, m-am convins că aveau dreptate colegii ei de la Oradea, care-mi ziceau că Oana Lianu este mai cunoscută în

Fata cu naiul

despre viața și cariera sa și pentru cititorii români din Ungaria.

— Școala generală am făcut-o la pian, dar în clasa a 7-a am avut un accident care mi-a schimbat viața. Printr-o întâmplare nefericită, am avut o operație la deget, astfel n-am mai putut să fac pian de performanță. Tatăl meu a fost cel care s-a gândit că singurul instrument care nu necesită folosirea degetelor este naiul. Într-a 7-a mi-a cumpărat un nai și încetul cu încetul am ajuns să mă îndrăgostesc de acest instrument, să facă parte din viața mea. Acum sunt cadru didactic la universitățile din Oradea și Cluj, unde predau muzică și folclor.

— Deduc din vorbe tale, că dragostea față de muzică ai moștenit-o din familie.

— Da, tatăl meu cântă la mai multe instrumente de suflat, taragot, fluiere, ocarină, caval, iar mama, deși e profesoară de română, are o voce excelentă, cântă foarte frumos muzică populară.

— Când auzim de melodii cântate la nai, cei mai mulți ne gândim la Gheorghe Zamfir, și poate mai puțin credem că acest instrument poate fi ales și de femei. Nu ți se pare că lumea se uită cu mirare la tine?

— E adevărat. Naiul, fiind un instrument de suflat, este destul de greu pentru femei, însă sunetul lui este extraordinar de delicat și de frumos, motiv pentru care toată lumea îndrăgește naiul.

— În afară de Oradea, de unde te tragi și de unde ai venit azi la noi, știm că ai mai cântat la Budapesta, la Institutul Cultural al României. Care scene din lume le-ai mai cucerit?

— Am fost în aproape toată Europa, dar spectacolul de la Budapesta a rămas o amintire pentru mine, deoarece și acolo ne-am bucurat de mare succes.

— Ce planuri mai ai în viitorul apropiat?

— În curând voi avea un concert împreună cu orchestra simfonică din Oradea. Va fi ceva mai special, pentru că este vorba de muzică contemporană, după care vor urma o serie de turnee în Franța și Spania, iar în toamnă voi reîncepe anul universitar cu studenții.

— Astăzi, ca o surpriză pentru copii, ai lăsat la sfârșitul mini-concertului cunoscuta melodie „Ciocârlia”. Nu știu dacă se poate întreba un artist așa ceva: ai o melodie preferată?

— Mie toate genurile muzicale îmi plac, însă folclorul este muzica care mă definește. Melodie preferată nu pot să zic că aș avea, pentru că toate melodiile îmi plac. Ceea ce mi s-a dovedit azi în mod deosebit este că „Ciocârlia” prinde atât la oamenii mari, cât și la copii, că- rora am văzut că le-a plăcut extraordinar de mult.

La despărțire, când în urechi încă ne răsunau trilarurile „Ciocârlii”, Oana Lianu ne-a promis că se va întoarce oricând cu bucurie la Giula și la Micherechi.

E. Iova

CONCURS

Dragi copii, vă adresăm mai jos o întrebare îndemnându-vă să răspundeți:

Cum se numește Ion Creangă în scrierea sa autobiografică „Amintiri din copilărie”?

Pentru răspunsul corect puteți câștiga un exemplar bilingv al „Amintirilor”. (Limita de vârstă: până la 18 ani)

ABCdarul creștin de Viorel Iuga

Originea numelui de creștin

Cred că, în general vorbind, este foarte important să cunoaștem modul în care a început un anumit lucru. De cele mai multe ori sănătatea unui lucru depinde de bazele pe care a pornit. Dacă ne referim la originea creștinilor, aceasta apare odată cu primii urmași ai Domnului Isus. Deoarece termenul de creștin se referă la imitarea Domnului Isus, nu putem să vorbim de creștinism (chiar dacă au fost oameni sfinți și înainte de Întruparea Mântuitorului) decât după începutul lucrării pământești a Mântuitorului. Astfel am putea să spunem fără să greșim că primii creștini au fost primii apostoli pe care Domnul Isus i-a chemat pentru ucenicie și pentru a-l fi colaboratori. Aceștia sunt prezentați în Sfânta Evanghelie după Ioan, capitolul întâi, versetele 35-51.

Dacă ne referim însă cu strictețe la numele de creștin, acesta a apărut mai târziu, abia după înălțarea Domnului Isus la cer. Evenimentul este prezentat în Noul Testament în cartea Faptele Apostolilor, capitolul 11, versetul 26: „*pentru prima dată ucenicilor li s-a dat numele de creștini în Antiohia.*” Analizând acest pasaj biblic este deosebit de important să reținem următoarele:

1. Nu ucenicii și-au luat această nouă denumire, ci ea le-a fost dată de cei din afară

Până în momentul când ajunge credința în Antiohia, urmașii Domnului Isus s-au numit: *frați* (Fapte 1:15),

mulțimea celor credincioși (Fapte 4:32), *Biserica* (Fapte 8:1 și 9:31) și *ucenicii Domnului* (Fapte 9:1). Ajungând credința în Antiohia și crescând numărul celor credincioși, oamenii din locul respectiv au remarcat destul de repede că stilul de viață al ucenicilor și învățătura lor de bază se centrează în jurul unui singur nume și a unei singure persoane: *Cristos*. Astfel, ucenicii Lui au fost numiți aici pentru prima dată CRESTINI, ceea ce înseamnă: „*cei care trăiesc așa cum a trăit Cristos*” sau urmași ai Domnului Isus Cristos. Probabil nu ar strica să ne întrebăm ce denumire ar primi astăzi gruparea religioasă din care facem parte, dacă oamenii ar ține seama doar de modul nostru de viață și de învățătura pe care o răspândim? Ne-ar mai asemana ei cu Mântuitorul nostru?

2. Ucenicii nu au fost deranjați de acest nume nou

Deși acest nume nou vine din afara creștinismului, urmașii Domnului Isus l-au primit cu bucurie și, cu siguranță, s-au străduit din răzputeri să păstreze acea imagine a omului care vrea să trăiască așa cum a trăit Învățătorul și Salvatorul lui. Se poate vedea că acest nume s-a răspândit foarte repede și chiar ucenicii Domnului l-au acceptat ca fiind numele ce îi reprezintă: „...*să mă îndupleci să mă fac creștin!*” „*Fie curând, fie târziu... să dea Dumnezeu...*” (Fapte 26:28-29). În Epistola apostolului Petru, numele

acesta devine unul vrednic de a îndura orice suferință: „*Dimpotrivă, dacă suferă pentru că este creștin, să nu-i fie rușine, ci să proslăvească pe Dumnezeu pentru numele acesta.*” (1 Petru 4:16).

3. Denumirea a rămas aceeași până astăzi

Cu toate că în cadrul creștinismului, datorită unor influențe și a unor particularități, există confesiuni diferite care au adoptat sau cărora li s-au dat nume diferite, totuși putem observa că fiecare ramură creștină dorește să își păstreze numele de creștin. Așa se face că în cele mai multe denumiri vom întâlni expresia *Biserica Creștină*... Lucrul acesta ar trebui să ne dea de gândit și să ne aducă mai multă bucurie. Deși cu denumiri și practici diferite, toți avem un țel comun: Să ne modelăm gândirea și viața după cea a Modelului Suprem, Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos.

Frații mei, să ne bucurăm că avem o origine nobilă. Să ne bucurăm că din generație în generație până la noi s-a păstrat dorința de a fi pe placul Mântuitorului. Prin citirea zilnică a Scripturii, prin ajutorul lui Dumnezeu și printr-o împotrivire categorică celui rău, să ne facem partea ce ne revine ca în generația noastră și generațiile care vor urma să fie animate de aceeași sfântă dorință: dorința de a fi cu adevărat urmași fideli ai Mântuitorului nostru. Bunul Dumnezeu să ne ajute pe toți!

(Va urma)

Portrete
din Vechiul Testament

Ezra

Omul care a dat cinstea cuvenită
Cuvântului lui Dumnezeu și al cărui
nume înseamnă „ajutor”

Mutarea unui popor dintr-un loc și așezarea lui într-altul necesită un gen special de conducere. Dumnezeu l-a chemat pe Ezra să fie un astfel de conducător pentru evrei. Poporul Israel era în Babilon de 70 de ani când primul grup de cincizeci de mii de evrei s-a reîntors să reconstruiască Ierusalim. După al doilea de Ezra, a plecat din Babilon spre Grupul conmult mai mic fiind alcătuit mii de bărbați și familiile acestora. Principalul lor scop nu a fost atât participarea la reconstrucția orașului, cât zidirea din nou a națiunii printr-o educație spirituală corectă.

Ezra a fost omul ideal pentru lucrarea de educare spirituală a poporului, deoarece avea o mare dragoste pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Totuși, îl aștepta o lucrare cât se poate de grea. Israelii care sosiseră primii la Ierusalim adoptaseră practicile păgâne ale oamenilor care trăiau în țară. Mai târziu, împreună cu Neemia, Ezra a contribuit la ultima trezire spirituală a poporului Israel relatată în Vechiul Testament.

Reputația lui Ezra – Ezra 7:6

Spiritualitatea lui Ezra – Ezra 7:10

Chemarea lui Ezra de către Dumnezeu – Ezra 7:27-28

Onestitatea lui Ezra – Ezra 8:21-23

Durerea lui Ezra din cauza păcatului – Ezra 9:3-15

Citirea Cărții Legii de către Ezra – Neemia 8:1-3

(Din Sfânta Scriptură, ediție de studiu Thompson)

Cine altcineva ar putea?
Să învie morții?

„Un fruntaș al sinagogii i-a spus: »Fiica mea adineauri a murit; dar vino și pune-ți mâinile peste ea și va învia.« Isus S-a ridicat și a plecat după el împreună cu ucenicii Lui... Când a ajuns Isus în casa fruntașului sinagogii, și când i-a văzut pe cei care cântau din fluier, și mulțimea bocind, le-a zis: »Dați-vă la

o parte; căci fetița n-a murit, ci doarme! Ei își băteau joc de El.

Dar, după ce a fost scoasă mulțimea afară, Isus a intrat în casă, a luat-o pe fetița de mână și fetița s-a ridicat. Și s-a dus vestea despre această minune în toată regiunea aceea.” (Matei 9:18-19, 23-26)

Colțul copiilor

Domnul Isus a spus... la toți copiii
Isus nu Se schimbă

„Mamă”, a întrebat Rebeca, „dacă Domnul Isus a existat înainte de Avraam, și a existat întotdeauna, înseamnă că e foarte bătrân...”

„Nu!” i-a răspuns mama. „Domnul Isus nu îmbătrânește niciodată. El este mereu același, tânăr și frumos.”

Biblia ne spune că Domnul Isus Cristos este același, ieri și azi și în veci. Domnul Isus mai este numit și Iehova, ceea ce înseamnă: „Cel Puternic.” Domnul Isus este Cel mai Frumos și Cel mai Puternic în univers și așa va rămâne pe totdeauna.

Eu sunt un copil

Eu sunt un copil neînsemnat,
Dar mi-am dat
Inima mea Domnului Isus:
El e mare de nespus.

El este numit Iehova:
Cel ce-n veci nu Se va schimba;
El este numit Domnul Isus:
Cel Puternic în univers.

Veniți toți, copii, veniți acum
La-acest Domn;
În brațele Lui vă va lua,
Să vă ducă-n țara Sa.

Mari și mici, toți să veniți la El,
La Isus;
Dragostea Lui este de ajuns
Să ne ducă-n Paradis.

Din biblioteca creștinului

Dragostea de mamă

O văduvă locuia cu singura ei fiică într-o căsuță din marginea orașului unde duceau o viață tihnită și modestă. Fata, de acum mare, își câștiga singură pâinea muncind din greu într-o fabrică. În necazurile ei, deseori, mama o consola. Într-o zi, însă, fata se întoarse acasă de la serviciu foarte nervoasă, pentru că avusese o zi grea, cu multe încercări. Mama, ca de obicei, îi ieși înaintea și observă îndată supărarea fiicei sale. În timp ce stăteau la masă, încercă să o mângâie și să o liniștească prin tot felul de vorbe. Atunci fata, înfuriată de insistența și „cicăleala” mamei, îi spuse răstit:

– Lasă-mă, mamă, odată în pace! Crezi că poți rezolva sau schimba ceva? Habar n-ai de lucrurile astea!

– Sunt tare îngrijorată și aș vrea să-ți fie bine. Poate povestindu-mi vei simți o ușurare, draga mamei, poate reușim să găsim o soluție. Din păcate nu le pot schimba, cum nu pot schimba multe din cele ce te amărăsc, dar aș vrea atât de mult să te ajut...

– Lasă-mă în pace cu sfaturile și cu ajutorul! M-am săturat de atâtea sfaturi! Lasă-mă în pace! Și ieși trântind ușa după ea.

Peste câțiva timp se întoarse acasă mai liniștită și se gândea că ar fi bine, totuși, să vorbească cu mama ei. Își dădea seama că greșise față de ea și-i părea rău, dar știa că o va ierta și va trece peste supărarea pe care i-o făcuse. Merse, deci, spre fotoliul în care era așezată mama și, văzând-o că doarme, îi luă ușor mâna. Dar..., vai..., mâna mamei era rece: mama murise! Lacrimile, țipătul de durere și căința ei, nu au mai trezit-o pe mamă, ce se stinsese din viață cu durere pentru fiica ei. Fata avea să-și ducă până la moarte povara grea a întristării și căinței, că mama ei murise cu inima îndurerată de vorbele ei: „Lasă-mă în pace”. Nu reușise să-și ceară nici iertare și nici să-i spună mamei cât de mult o iubește și, Doamne, câtă nevoie avea de dragostea, de vorba și de sfaturile ei de mamă!

Ion Pillat

Maica și pruncul

*În odaia scundă moare focu-n vatră,
Colo pe firidă pâlpaie opaiț.
Pe un drum de țară, câini zadarnic latră...
Nici un sfânt la noapte n-o să stea pe loviți.*

*Singură cu Pruncul, singură cu focul
Ce-și desface-n umbră coada de păun,
Maica se gândește, cumpănind norocul
Pruncului ce-ntinde mâna la ceaun.*

*Ochii Lui albaștri cum e inu-n floare,
Maica îi sărută, mângâie bălai
Părul ca mătasea de porumb, și-o doare
Sufletul deodată năpădit de scai...*

*Lacrimi șterg în gene brațele cămeșii
A venit țiganka de i-a dat cu ghiocu –
Și pe drum de munte au plecat lăieșii...
Dar Isus zâmbește blând, urmându-și jocul.*

Despre grijile vieții

(Duminica a 3-a după Rusalii)

– *Părinte Teofil, în zilele noastre mai mult ca niciodată, omul este prins de grijile vieții, de serviciu, familie, probleme și multe altele. Există însă și griji mântuitoare?*

– Da, există griji mântuitoare. „Toată grija cea lumească de la noi s-o lepădăm”, se spune la slujbă, la Sfânta Liturghie. Deci, grijile lumești trebuie astupate cumva cu încrederea în Dumnezeu și în bunătatea Lui, făcându-ne datoria, pentru că dacă nu-ți faci datoria, grijile se înmulțesc și îngrijorarea crește. Dar există și o grijă pentru a deveni bun, o grijă pentru împlinirea voinței lui Dumnezeu, grija de a trăi corect, grija de a face ceea ce ești dator să faci. Există și griji mântuitoare, griji care te ridică, te angajează în viața sfântă, grija de a-ți împlini datoriile pe care le ai prin situația în care te găsești. De exemplu, cineva care are familie, grija de copii, de a-i crește, de a-i educa frumos și bine, grija de a le da o înzestrare spirituală care să-i păzească de necazurile vieții, pentru că necazurile vieții vin de pe urma păcatelor. Ceea ce vrea Dumnezeu cu noi este ca în fiecare zi să trăim o viață frumoasă și liniștită, o viață din care să lipsească îngrijorarea pentru lucruri pământești, dar în care să se facă vădită grija de a-l sluji lui Dumnezeu și de a-l face voia Lui. Și în felul acesta omul este angajat spre bine și nu este asuprit de rău.

– *Cum înțelegeți cuvântul din Evanghelie „Să nu ne îngrijim pentru ziua de mâine” (Mt. 6, 34)?*

– Îl înțeleg în sensul acesta: să nu ne îngrijorăm pentru ziua de mâine, dar să ne facem datoria în ziua de azi. Dacă ne facem datoria în ziua prezentă, ziua de mâine este rezolvată cu problemele care le-ar aduce dacă nu ne-am împlini datoria în ziua de astăzi. Bineînțeles că toate acestea le avem în vedere cu gândul la Dumnezeu, care l-a făcut pe om și cu posibilitatea de a se îngriji. Și chiar și cu posibilitatea de a se

îngriji. Dar Domnul Hristos vrea să-l despovăreze pe om de îngrijorarea păgubitoare și să-l angajeze cu grija mântuitoare.

– *Părinte Teofil, în viața duhovnicească e bine să avem anumite principii și repere?*

– Da, neapărat. Pentru că altfel duci o viață cumva în gol și n-ai posibilitatea să te dirijezi, n-ai posibilitatea să te orientezi. E bine să ai niște principii la care să-ți și pe care să le urmezi și niște repere pentru verificare. Dacă n-ai nici un reper, atunci te poți crede bun înainte de a fi bun, te poți crede credincios fără să fii credincios, te poți crede înțelept fără să fii înțelept, poți să ai păreri despre tine care nu conșună cu realitatea. Or, având în vedere niște principii și ținând seama de niște repere, te poți modela după principiile respective și după reperele pe care le ai în vedere. Mi-aduc aminte, când eram copil am auzit la biserică citindu-se la Apostol, din epistola Sfântului Apostol Pavel către Romani. Aveam vreo 12-13 ani atunci și am auzit cuvântul: „Datori suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor slabi, și nu nouă să plăcem, ci fiecare să facă spre plăcere aproapelui întru ce-i bine spre zidirea lui” (Rom. 15, 1-2). Și când am auzit cuvintele acestea, le-am luat în seamă și am ajuns într-o împrejurare în care n-aș fi vrut să fac un bine pe care-l impunea situația. Mama mea pleca la câmp, tata era absent din gospodărie, parcă era-n armată, nu mai știu ce s-a întâmplat și trebuia să mergă mama cu cineva la lucru. Și atunci mama m-a rugat să am grijă de copiii femeii aceleia, să stau cu ei acasă și să le port de grijă și pe mine mă cam incomoda lucrul acesta. Dar mi-am adus aminte de cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „Nu nouă să plăcem, ci fiecare să facă spre plăcerea aproapelui”. În felul acesta te ajută un principiu.

– *Părinte, cum trebuie să ne îngrijim de trup? Adică, există griji pentru trup și griji pentru suflet?*

– Da, există griji pentru trup și Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Efeseni îi îndeamnă pe bărbați să-și iubească soțiile cum își iubesc trupurile lor (Efes. 5, 28). Sfântul Apostol Pavel zice că nimeni nu și-a urât vreodată trupul său, ci fiecare îl hrănește și-l încălzește precum și Hristos Biserica (Efes. 5, 29). Deci, nu e normal ca cineva să-și negligeze trupul. E normal să-și îngrijească trupul. Domnul Hristos, de pildă, când era înconjurat de mulțime, mulțime care nu mai avea de mâncare, a zis că nu vrea să-i lase să lanzezească pe drum. Deci a intervenit, dându-le hrană. E o rânduială a Bisericii noastre ca să ne ajutăm unii pe alții, să ne îngrijim de sănătatea trupului ca să fie și sufletul în condiția de a se manifesta bine în cele spirituale. Deci, Sfântul Apostol Pavel, când compară iubirea față de soție cu iubirea față de propriul trup, are în vedere o îngrijire de trup, care este templul lui Dumnezeu, pe care-l dorim sănătos, împreună slujitor cu sufletul, chiar dacă, cum zice părintele Arsenie Boca referindu-se la trup, „fiecare dintre noi ducem un necredincios în spate”.

– *Dar de suflet cum trebuie să se îngrijească un creștin practicant, un creștin ortodox?*

– Un creștin practicant trebuie să-și împlinească datoriile care țin de viața spirituală, de rugăciune, de meditație, de participarea la sfintele slujbe, de punere în valoare a calităților sufletesti pentru binele lui și pentru binele altuia, de acumularea de învățături sfinte, mai ales din Sfânta Evanghelie, cuvintele cele veșnice ale Mântuitorului, de acumularea de gânduri manifestate în cuvânt de Sfinții Apostoli. Toate lucrurile acestea sunt spre binele sufletului și aduc apoi și buna chivernisire a trupului.

(Fragment dintr-un interviu difuzat la Radio România Actualități, în cadrul emisiunii „Cuvânt și suflet”)

A început vacanța de vară

La Catedra de Română a Universității din Seghedin, marți, 15 iunie, au dat examen de stat 15 studenți, dintre care nici unul nu este membru al comunității românești din Ungaria, născut în această țară.

În liceele și școlile medii profesionale din Ungaria examenele de bacalaureat se țin în perioada 14–18 iunie. La fel, și cei 52 de absolvenți ai Liceului „N. Bălcescu” din Giula și-au susținut examenele orale în această perioadă.

Școlile generale din țară au încheiat anul de învățământ la sfârșitul săptămânii trecute, în zilele de 11–12 iunie, ținându-se serbările de rămas bun ale elevilor din clasele a 8-a. În cele 10

școli românești din Ungaria și-au încheiat acum studiile generale în total 94 copii.

Pentru a documenta lista absolvenților din anul 2004 și pentru a oferi o bucurie copiilor și părinților lor, publicăm mai jos lista cu numele elevilor și diriginților lor, care au învățat la școlile noastre generale în perioada 1996–2004.

Menționăm că de la școala din Aletea dorește să-și continue studiile la Liceul „N. Bălcescu” din Giula o persoană, de la Apateu o persoană, de la Bătania 4, de la Otlaca una, de la Micherechi 6, de la școala generală din Giula 11, iar de la Chitighaz 4.

- va -

ALETEA

Zoltan Budai
Robert Kovács
Marta Mészáros
Cristian Puporka
Daniel Virágos
Ester Cercea

Dirigintă:
Magdalena Hering

BEDEU

Jenő Rác
Tiberiu Tóth
Adam Juhász

Diriginte: Oliver Mihut

MICHERECHI

Agneta Ardelean
Anita Țirlea
Angelica Țirlea
Cristian Gombos
Ioan Ianc
Ana Iova
Adam Iova
Nicoleta Iova
Mihai Isai
Henrieta Martin
Adriana Máté
Cristian Nagy
Petru Pui
Ákos Ruja
Anita Seprenyi
Ana Szkolnyiczki

Dirigintă:
Anamaria Dulău Cozma

OTLACA-PUSTĂ

Norbert Andrassy
Szabolcs Bíró
Nicoleta Lászk
Rita Pásztor
Zoltan Raieczki

Diriginte:
Patai János

APATEU

David Dragui
Silvia Kiss
Ana Koroknai
Ioan Polgár
Zoltan Sanyó
Imre Szabó
Iosif Szabó

Dirigintă:
Kormányné Virányi Ilona

CHITIGHAZ

Ioan Ardelean
Flora Timea Bota
Cristina Istin
Noemi Kómar
Ioan Lengyel
Beatrix Misaroş
Claudia Santău
Ana Nora Selejan
Stella Alexandra Selejan

Diriginte:
Kajáriné Kemény Anna
și Maria Ambruș

SÁCAL

Erica Bódi
Edit Györfi
Brigita Gorbai
Gavril Kocsis
Annabella Mohácsi
Gyula Szabó

Dirigintă:
Eva Boncza Túri

BĂTANIA

Anita Belák
Brigita Foita
Reca Hegedűs
Robert Hoffman
Iuliana Măga
Andeea Róka
Toma Sándor
Maria Szabó
Viola Varga

Diriginte: Dongi Rudolf

GIULA

Thomas Antal
Andreea Bagosi
Cristian Balaj
Mariana Berkics
Edina Butt
Alexandru Buz
Boglárka Csete
Bernadett Gaál
Ecaterina Görbedi
Attila Györfi
Gheorghe Iovan
Petru Iuhás Nagy
Attila Lipcsei
Cristina Martin
Matei Grigore Nagy
Cornel Páncél
Kitti Portörő
Petru Sándor
Zita Soós
Marco Talpos
Margareta Tokai
Matild Tyukodi

Dirigintă:
Ana Secan Navratil

CENADUL UNGURESC

Erica Berta
Nikoleta Botaş
Alexandra Farkas
Magdolna Gán
Ioan Gergely
Alexandru Hustyák
Csilla Králik
Janet Lichtenfeld
Iosif Sisák
Alexandru Szabó
Béla Tóvizi

Dirigintă: Doina Barta

Un an școlar, trăit din plin la Apateu

Spre sfârșitul anului școlar, în localitatea Apateu au avut loc mai multe acțiuni, în cadrul cărora copiii au dat dovadă despre cele învățate în acest an școlar. Pe lângă alte probe, teoretice sau sportive, elevii s-au întrecut și în domeniul cunoștințelor legate de Uniunea Europeană.

Doamna educatoare *Ecaterina Szűcs*, membră a Autoguvernării Românești din Apateu a apreciat munca copiilor, care au obținut diferite rezultate la concursurile de limba română. Cei mai talentați elevi au fost premiați cu cadouri valoroase.

V. J.

Patru zile de neuitat în Lackenholf

Spre marea bucurie a tuturor elevilor, a început vacanța de vară. Clasa a XI/b a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula, împreună cu diriginta *Florentina Oltean*, a făcut o excursie de patru zile în Lackenholf, Austria. Această excursie de clasă a fost organizată între 9–12 iunie. Elevul *Robert Ruja* ne-a povestit despre frumusețile acestor patru zile de neuitat.

„Am pornit la drum miercuri dis-de-dimineață, la ora șase. Am trecut pe la vama din Hegyesalom, unde nu am avut nevoie de pașapoarte. Am arătat doar buletinul de identitate și am primit drum liber. Ținta noastră a fost să ajungem la Lackenholf. Dar drumul a fost destul de lung și obositor. A durat 12 ore până am ajuns.

În drum spre Lackenholf ne-am oprit la Castelul Melki, un castel minunat unde am văzut multe frumuseți și lucruri interesante. Dar și mai minunat a fost locul unde am fost cazați în Lackenholf. Am stat într-un hotel foarte luxos. Are aproape 70 de camere, aranjate cu mobile foarte frumoase. Avea și saună, apartament de bronzat și bazin de înot.

Bineînțeles nici sportul nu a fost neglijat, pentru că în apropierea hotelului se află un teren de tenis care se poate transforma și în teren de volei. Încă niciodată nu am văzut un hotel așa de extraordinar ca și cel din Lackenholf.

Într-una din zile am fost să vedem cascada minunată. A fost ceva nespus de

minunat să vezi cum curge apa, să auzi vuietul apei, șuierându-ți prin urechi. Acest loc a fost un loc de odihnă, un loc unde ne-am putut relaxa. Toți ne-am simțit foarte bine și era păcat să nu venim la această excursie de neuitat.

Fiind în apropierea muntelui Öscher, ne-am hotărât cu colegii să urcăm în vârful acestuia. Zis și făcut. Am început să urcăm încetșor. Ce să zic? Pe când am ajuns la vârf, cu toții ne-am obosit. Acolo sus am făcut o scurtă pauză, timp în care am admirat în frumosul peisaj. E cu totul altceva să vezi

de sus totul. Oamenii ni s-au părut niște puncte mici care se mișcă. Drumul până jos a fost mai ușor. Câte unul dintre noi a luat câte-o viteză de credea că nu se va opri niciodată.

În aceste patru zile, toată clasa, și chiar și diriginta noastră, ne-am simțit foarte bine. Seara mai povesteam întâmplări de demult și ne distrăm perfect.

Sper că și anul viitor vom face o excursie tot atât de plăcută și frumoasă. E bine că suntem o clasă căreia îi place să se distreze și să viziteze locuri frumoase. Încă și acum sunt sub vraja minunilor ce am văzut în Lackenholf. Această călătorie va fi o amintire pentru totdeauna. Cei care încă nu au fost în Lackenholf le transmit să meargă neapărat să vadă frumuseți peste frumuseți.”

-Im-

Dansatori giulani în Serbia

În zilele de 5–6 iunie, în zilele următoare Festivalului „Perinița”, echipa de dansuri populare a Liceului „N. Bălcescu” a luat parte la un festival folcloric din Serbia. Dansatorii noștri au interpretat pe scenă dansuri populare din Micherechi și din Aletea. Spectacolul giulaniilor a fost în prima zi a festivalului. Profesoara însoțitoare a copiilor, *Maria Sucigan*, ne-a informat că echipa a fost cazată în orașul Vârșeț,

localitatea care poate fi numită un centru cultural al românilor din Serbia. În cursul șederii lor în acest oraș, elevii noștri au vizitat cetatea de-acolo și s-au plimbat prin centrul orașului, admirând piețele uriașe și clădirile impozante. Doamna Sucigan ne-a mai spus că pentru tinerii noștri n-a fost o noutate absolută această vizită, deoarece ei au mai fost și anul trecut la Vârșeț.

-m-

Tabere de vară pentru copii români

La sfârșitul acestei săptămâni, duminică va începe la Centrul Cultural Român din Giula tabăra de autocunoaștere și tabăra de religie, organizată de Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. La tabărele care se vor desfășura între 20–28 iulie vor participa elevi de la majoritatea școlilor românești din țară. Tinerii de la cele două tabere vor avea atât programe comune, cât și separate, participând la cursuri despre cultura și tradițiile românilor, și la diferite excursii.

Duminică, 20 iunie, de la ora 17.00 va avea loc deschiderea oficială a celei de-a 15-a ediții a Taberei Naționalității din Sudul Câmpiei, organizată anual la Bătaia. Tabăra de o săptămână este găzduită în mod tradițional de Centrul Cultural „József Attila” și participă copii români, sârbi, slovaci și maghiari, care învață cântece și dansuri populare ale naționalităților. Manifestarea se organizează între 20–26 iunie.

La Chitighaz va avea loc, începând de luna viitoare, o tabără organizată pentru copiii din comună, în cadrul căreia aceștia vor lua parte la diferite cursuri de desen, cântec și dans, și vor merge în excursii. Programul desfășurat în perioada 21–27 iunie este organizat de Autoguvernarea Românească din Chitighaz și Căminul Cultural local. Înscrierile se pot face până în data de 19 iunie, la *Petru Selejan*, directorul Căminului Cultural (telefon: 66/250-276).

Tradiționala tabără de dansuri populare din Chitighaz se va organiza în perioada 5–11 iulie, cu conducerea renumiților dansatori *Ana și Gheorghe Buha*. În cadrul acestei întruniri, copiii vor putea însuși, pe lângă dansurile românești din Chitighaz, și alte dansuri populare ale românilor din Ungaria. Termenul de înscriere la această tabără este 30 iunie, la telefonul: 66/250-779.

Elevii de la școala românească din Giula vor avea posibilitatea să participe în vara aceasta la cea de-a patra ediție a festivalului de folclor „La fântâna dorului”, organizat la Șimleul Silvaniei, în zilele de 1–4 iulie. De aici, copiii nu se vor întoarce încă acasă, pentru că – datorită Departamentului pentru Românii de Pretutindeni – vor putea petrece o săptămână frumoasă pe litoralul Mării Negre, la Năvodari.

Pentru copiii din Chitighaz se va mai organiza o tabără de o săptămână la sfârșitul lunii iulie, o tabără de religie. În cadrul acesteia, copiii vor învăța împreună cu părintele *Florin Olteanu* diferite lucruri despre Biblie și Ortodoxie. Tabăra va fi găzduită de Căminul Cultural, organizată în colaborare cu Autoguvernarea Românească din Chitighaz.

- iova -

Mănăstire-ntru-n picior, ghici ce-i? (ciuperca)

Are șapte pitici,
Prietenii și voinici,
La treabă o ajută,
Și-n casă se descurcă. (Albă-ca-zăpada)

Zboară și nu-l vezi,
Îl simți, dar nu-l poți prinde. (vântul)

Dacă luăm din ea, e mai mare,
Dacă punem e mai mică. (groapa)

Ce are barbă și totuși nu e bărbat? (țapul)

Am o grebluță cu cinci dințișori,
Pe zi-mi trebuiește de o mie de ori. (mâna)

Expoziția micilor artiști din Micherechi

În prima zi a lunii iunie, la Căminul Cultural a avut loc serbarea de încheiere a anului școlar 2003/2004 a secției de artă plastică din Micherechi, care funcționează în cadrul Centrului „Erkel” din Giula. Festivitatea a fost deschisă de primarul comunei *Teodor Martin*, iar expoziția din lucrările copiilor a fost vernisată de directoarea giulană *Zahorán Hilda*. La secția de artă din Micherechi au învățat 29 de copii ai căror circa 300 de lucrări au fost expuse pe pereții Căminului Cultural și pentru a se bucura de ele nu numai copiii dar și părinții, bunicii acestor mici artiști.

Profesorii secției de artă plastică au fost *Fábián Irén* (artist plastic) și *Szöke Sándor* (sculptor). Scopul primului an școlar al acestei secții a fost ca copiii să cunoască cât mai multe teme, tehnici, ca în viitor aceste arte să fie pentru ei cât mai atrăgătoare.

La ore, când s-au „născut” aceste compoziții, copiii se întrebau unii pe alții: „într-adevăr sunt frumoase?”. Au avut posibilitatea să-și expună micile creații și pe parcursul anului: mai înainte în atelierul lor, iar apoi pe pereții din holul școlii. Totuși, această expoziție din Căminul Cultural a fost o surpriză pentru elevi. Pentru că văzându-și fiecare munca lui aranjată sub sticlă, sau pe un carton, dovedește că lucrul lor își are rostul.

Copiii au lucrat cu diferite metode: desene cu acu-

relă, tempera, creioane colorate și stilouri. Au învățat și descrierea decorativă.

La pregătirile pentru sărbătorile de iarnă, pentru sărbătoarea de Crăciun am participat și eu. Atunci copiii au făcut decorații pe mese, pe uși. Cu aceste mici cadouri, copiii au pregătit atmosfera sărbătorilor încă de pe la sfârșitul lunii no-

iembrie. Focul de artificii de revelion a inspirat micii artiști să picteze liberi, ceea ce

le-a plăcut foarte mult. Desenele de iarnă sunt bogate în culori. Cel mai emoționant lucru pentru ei a fost pictura pe sticlă. Aproape toți copiii acum au prins în mână pentru prima dată vopsele de sticlă. Și totuși, s-au născut în total 60 de picturi pe sticlă. La orele de sculptură, au făcut multe lucruri interesante din lut.

Expoziția copiilor noștri este și mai expresivă prin măștile pe care le-au pregătit cu mare bucurie în luna februarie, în perioada carnavalului.

Dragi cititori, dacă v-am făcut poftă să vedeți aceste lucrări ale micilor noștri artiști, puteți vizita expoziția de

la Căminul Cultural din Micherechi în fiecare zi, între orele 9.00–12.00 și după-masă între 13.00–17.00.

Copiii de la secția de artă plastică din Micherechi

și-au expus o parte din creații și la expoziția de sfârșit de an școlar la Centrul Erkel din Giula.

Ana Cioca Czesznak,
Micherechi

Programul „stinge televizorul”

The Ultimate TV Turnoff Challenge (Întrecerea „Stinge Televizorul”) este un program prin care copiii de școală primară sunt încurajați să se uite mai puțin la televizor și să își ocupe timpul liber cu activități mai creative, aflăm dintr-o știre a serviciului alternativ de știri AlterMedia.info. Elevii de la o școală din Maplewood, New Jersey, participă la un program prin care renunță, de bună voie, la privitul la televizor și la jocurile video pentru a se dedica altor activități cum ar fi cititul, joaca, activitățile sportive etc.

Programul TV Turnoff este prezent de 10 ani, sub diverse forme, în mai multe orașe din Statele Unite. La școala primară Tuscan din Maplewood, el debutează o dată cu anul școlar, în luna octombrie, cu o săptămână

de probă, în care copiii și părinții au ocazia să își testeze capacitatea de a participa la întrecere. După această săptămână, începe programul propriu-zis. El are loc în cursul săptămânii, de duminică seara până vineri dimineața, până la sfârșitul anului școlar. Participanții beneficiază de pauze de la regula anti-tv în timpul vacanțelor, de sărbători, când sunt bolnavi sau de ziua lor. În restul timpului, accesul lor la televizor sau la jocuri video este limitat de către părinți conform propriului lor angajament, care se poate realiza în trei trepte, la alegere: *Aur* (fără TV sau jocuri video în cursul săptămânii), *Argint* (30 de minute pe zi, de luni până joi) și *Bronz* (60 de minute pe zi, de luni până joi).

În schimbul participării la acest program, elevii beneficiază de diverse facilități printre care: posibilitatea de a împrumuta o carte în plus de la biblioteca școlii, reduceri de 10% la librăria orașului, rechizite, diplome și trofee la sfârșitul competiției. Profesorii și părinții participă activ la derularea acestui program, generând activități alternative la consumul de produse mass-media. Rezultatele programului, aflat la a doua ediție, sunt deja vizibile: performanțele școlare ale elevilor participanți (măsurate cu ajutorul metodei de evaluare Terra Nova) s-au îmbunătățit iar interesul pentru biblioteca școlii a crescut cu 37%. Mai multe despre aceasta inițiativă se pot citi pe site-ul: www.tvturnoff.net.

Noi decizii la Fundația pentru Minorități

Fundația Publică pentru Minorități (MNEKK) administrează în anul 2004 cu aproape 40% mai puțini bani decât cu un an mai devreme. Până ce în 2003 au putut fi împărțiți 663 de milioane de forinți pentru subvenționarea programelor culturale ale naționalităților din Ungaria, în acest an fondul disponibil s-a redus la 391 de milioane de forinți. Astfel, Curatoriul a trebuit să renunțe la publicarea mai multor concursuri, care în anii precedenți acopereau financiar mai multe finanțări a unor domenii de activitate, cum ar fi, de exemplu, munca de cercetare, activitățile bibliotecare, scoaterea noilor cărți ale minorităților. În aceste condiții, Fundația s-a angajat la sprijinirea programelor culturale tradiționale, iar pentru acest scop a rezervat 108 milioane de forinți.

Distribuirea subvențiilor s-a făcut pe bază de concurs, în două runde. La 10 iunie 2004, la Budapesta a avut loc cea de-a doua ședință a Curatoriului, la care s-au luat deciziile privitoare la subvențiile din anul 2004. În Curatoriul Fundației este membru *Alexandru Finna* din Chitighaz. Concuranții români au înaintat în acest an 150 de dosare, dintre care au primit sprijin bănesc 111 proiecte, în total 11.470.000 de forinți.

Din acest fond, cea mai importată subvenție îi revine Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU), care a primit pe această cale 1.620.000 de mii de forinți pentru finanțarea a 5 proiecte.

Cele mai multe concursuri au sosit din Apateu

Organizațiile din Chitighaz au înaintat 15 concursuri și au obținut 1.300.000 de forinți. Cele mai multe dosare de concurs, 21 la număr, au fost prezentate din partea instituțiilor din Apateu, pentru care au primit 860.000 de forinți. Episcopia Ortodoxă Română din Giula a înaintat 3 proiecte și a obținut 670.000 de forinți. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) s-a prezentat cu 10 dosare de concurs și a fost subvenționată cu 630.000 de forinți. Au sosit pentru Fundație relativ numeroase concursuri din Pocei, 17 la număr, pentru care s-au obținut 620.000 de forinți. Autogovernarea românească din sectorul III din Budapesta a avut 9 concursuri și a primit 610 de mii de forinți. Corul „Pro musica” din Giula a prezentat 5 proiecte și a obținut 480.000 de forinți. Restul concurenților

lor a primit o subvenție totală sub 300 de mii de forinți.

Printre concurenți sunt și preșcolari

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria (ICRU) a înaintat 4 dosare, programele institutului de cercetare fiind subvenționate în 2004 de către MNEKK cu suma de doar 280.000 de forinți. Instituțiile școlare din Bățania, Bedeu și Otlaca-Pustă au câștigat câte 260.000 de forinți, la fel ca și Autogovernarea Românească de la Medgyesegyháza. Parohia Ortodoxă Română din Budapesta și Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria au primit câte 250.000 de forinți. Organizațiile din Aletea, Jaca, precum autogovernările românești din Bichișciaba și Săcal au obținut câte 220.000 de forinți, iar Liceul Românesc din Giula 200.000 de forinți. Programele Societății Culturale a Românilor din Buda-

pesta, precum și inițiativele Grădiniței românești din Giula și activitățile Clubului vârstnicilor din Giula au fost sprijinite cu câte 180.000 de forinți.

Autogovernările noi au intrat în joc

Două reprezentanțe românești, formate la ultimele alegeri din 2002, Autogovernarea din Csepel și cea din Apátfalva au primit câte 160.000 de forinți, iar cea din Ciorvaș a obținut 130.000 de forinți și cea din Crăstor 120.000 de forinți. Pentru proiectele din Cenadul Unguresc și Veherd s-au dat câte 140.000 de forinți. Fundația „Pentru cultura română din Ungaria” a obținut 150.000 de forinți, Coaliția Românilor din Ungaria – 100.000 de forinți, Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare – 80.000 de forinți, Biblioteca din Mische-rechi – 70.000 de forinți, Asociația Română din Budapesta – 60.000 de forinți, iar Autogovernarea Românească din Giula – 50.000 de forinți.

Cifrele de mai sus nu sunt date integrale. Programele descrise în dosarele de concurs cuprind fel de fel de inițiative, începând de la cursuri de limbă, până la organizarea întâlnirilor culturale sau instruirea echipei folclorice.

Lista completă a subvențiilor poate fi citită pe Internet, pe adresa Fundației: web.axelero.hu/mnekk.

-tc-

Copiii de la tabăra religioasă din 2003, la Timișoara, în fața monumentului Regelui Ferdinand I înțregitorul

De aproape un deceniu la Csaba Expo

Cu peste douăzeci de ani în urmă, la Băile Cetății din Giula s-a legat o prietenie între doi țări ai căror băieți se bălăceau într-un bazin pentru copii. Unul din țări era un ungur giulan, celălalt un neamț din Germania. După ce s-au înțeles mai prin semne, mai prin cuvinte izolate sau propoziții simple. O dată cu anii, prietenia s-a întărit, devenind sta-tornică, familiile s-au vizitat reciproc, au sărbătorit împreună, fiecare familie ocupând un loc tot mai însemnat în viața celeilalte.

Apoi, la un timp, relațiile de prietenie au primit și valențe noi: *Sándor István* a devenit asociatul comercial al prietenului, prin înființarea unei întreprinderi mixte la Giula, pe care au numit-o *Schenderlein & Társai Ltd.* Această întreprindere se ocupă cu desfacerea, montarea și întreținerea unor in-

stalații energetice casnice și industriale, de la cazane de încălzire centrală la hidrofoare, de la vânzarea și instalarea unor calorifere la circula-toare și boilere.

În aceste zile, întreprinde-rea va fi reprezentată din nou la târgul tradițional Csaba Expo. În schimb, de astă dată firma poate oferi și o noutate. De pe acum Schenderlein & Co a depășit limitele celor două țări, apărând pe o terță piață: de curând s-a deschis un magazin de prezentare și des-facere în România, la Timișoara. Acest fapt motivează prezența marcantă a întreprinderii și la consfătuirea profesională bilaterală româno-maghiară care avusese loc joi, la ora 14.00 în incinta târgului Csaba Expo. (Despre târgul de la Ciaba vom relata mai pe larg în numărul următor al revistei noastre.)

- E -

Scriitori români pe litoral

În perioada 11-13 iunie s-a desfășurat pe litoralul Mării Negre, la Neptun cea de-a cincea ediție a întâlnirii scriitorilor români din întreaga lume, cu tema „Literatura română – unde ne aflăm?”. La întâlnire au participat, alături de numeroși scriitori din România, mai mult de 90 de români de peste hotare. În cadrul reuniunii au fost prezentate 26 de comunicări, manifestarea incluzând și două seminarii: „Evreii și românii – o istorie comună” și „Traducerile reciproce - poduri între culturi”. „Această întâlnire va încheia o etapă necesară”, a declarat președintele Uniu-

nii Scriitorilor din România, Eugen Uricaru. El a adăugat că a fost nevoie de timp pentru a construi din nou spațiul cultural românesc unitar, pentru a spulbera toate complexele, clișeele și barierele existente între scriitorii din România și din afară. Eugen Uricaru și-a manifestat speranța că, în anii următori, aceste întâlniri vor fi mult mai specializate, pe teme precise, pe grupuri de țări. Ediția din acest an s-a desfășurat cu sprijinul Institutului Cultural Român și al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni din cadrul Guvernului.

Rador

Intelectual curat se poate numi, cred, numai omul obsedat de inteligență: acela care, normal și necesar, opune realității trebuința și capacitatea pură de a înțelege, fără nici un respect pentru orice alte interese pe care viața, cu vigoarea ei indiscretă, le împinge obișnuit pe primul plan al sufletului. Atitudinea aceasta este rară și monstruoasă. Rară, probabil fiindcă un minimum de lucrare intelectuală este prea de ajuns pentru a realiza o adaptare deplin plăcută și prielnică organismului; și se cuvine să o numim monstruoasă dacă ne uităm numai o clipă la cursul tipic al vieții, cu condiția ca, pentru acea clipă măcar, să fim înșine intelectuali în înțelesul stabilit mai sus.

Montaigne, La Rochefoucauld, Anatole France sunt, printre oamenii vestiți, exemple cât se poate de complexe, mi se pare, pentru tipul pe care-l avem în vedere. Toți trei s-au arătat în vremuri de mare fierbere istorică, și toți trei s-au dovedit stângaci și inutili până la comic când au încercat să ia atitudini active, adică radical străine naturii lor intime.

În trecut era foarte primejdios să fii intelectual pe față; de aceea este adeseori greu de găsit și verificat realizările istorice ale tipului. Descartes a fost poate un intelectual curat; oarecare conversații ale lui, nu demult date la lumină, te fac să crezi că toată risipa lui barocă de argumente teologice a fost poate numai o prudență. Și Kant poate și-a ascuns intelectualismul radical sub distincția între postulatele practice și cele teoretice, asupra căreia el stăruie cu o grijă care cam bate la ochi. Silința pe care o pune omul acesta suprapudent pentru ca să adăpostească la loc de respect idealurile consacrate are uneori un aer curios de naivitate șireată.

Goethe, impecabilul *po-seur*, își făcuse o a doua natură din atitudinea lui prea bine susținută de critic universal aprobativ și oarecum *ex officio* al tuturor celor văzute și celor nevăzute. Rolul acesta de prelat optimist panteist, pus să blagoslovească regulat universul, colorează toată ființa intelectuală a omului. Din această atitudine de perpetuă

Paul Zarifopol

INTELECTUALUL

binecuvântare a scos Goethe regula de a dezaproba în bloc orice negație și orice critică, sub cuvânt că trebuie respectată absolut creația, și a condamnat absolut, de pildă, arta caricaturii. Prin acest costum țesut din superbe blagosloviri este greu să zărești formele adevărate ale acestei inteligențe excepțional de intense, și nu se poate hotărî în ce măsură seninătatea lui ceremonioasă trebuie înscrisă la rubrica neeufemistică a unui *je m'enfichisme* simplu și salubru. Nu se poate ști, prin urmare, ce atitudine reală era sub această protecție a universului care avea un aer foarte diplomatic. La Nietzsche, în sfârșit, tot excesul de critică a fost numai un provizorat: el era de la început idolatrul zvăpăiat al unei umanități închipuite din visuri literare și din străvechi dogme moralo-teologice.

La cei trei dar, numiți la început, ca unii ce mi se par a fi cazurile cele mai unilaterale și mai pure, rog pe cetitor să se gândească ori de câte ori voi scrie aici cuvântul: intelectual. La toți trei gândirea plutește într-un aer specific, rece și tare, care stimulează fără să ostenească și satisface fără să sature. Dorința liberă și curată de a ști și a înțelege vibrează neobosită în fiecare rând scris de dânsii. Montaigne și La Rochefoucauld au încetat, curat numai prin vechimea lor, de a mai fi supărători. France este actual încă și supără. El a făcut oarecum literatură imposibilă. Aluziile arheologice, jocurile îndărătnice de raționament, parodiile istorice sunt ca o fară continuă pentru cetitorul mediu, domol la minte, și a cărui cultură este așa de generală încât se pierde aproape în totală inconsistență.

Să distingi fenomenele și să le descrii cu băgare de seamă, să precizezi prudent – aceste sunt operații prea obositoare și devin îndată nesuferite pentru mulțimea oamenilor. Asemenea lucrări mintale cer mult timp, dau adeseori concluzii negative, desfac și leagă ideile

altfel decât cum sunt obișnuit legate și – ceea ce-i mai rău poate – dau impresia că operația nu se poate sfârși niciodată. De aceea ori de câte ori omul negânditor se lovește din greșală de sfera gândirii curate, el se supără, fiindcă simte acolo ceva care nu-i este de folos imediat, ceva foarte străin și prin urmare dușman. Peste toate aceste, omul negânditor simte încă, la caz de asemenea întâlniri din greșală cu semnele gândirii stricte, că în aceste ciudate lucrări se arată o putere specială, care nu poate fi, cu oricât necaz s-ar pune el împotriva ei, nici anulată și nici măcar vremelnic oprită. Și această constatare îl supără mai mult ca oricare alta, căci el vede atunci în fața lui o forță nu numai nelămurită și străină, dar și indestructibilă.

In forme felurite, voința impulsivă se zbate împotriva minții curate, care tinde să o subjuge și să o desălbăticească. Lupta aceasta este veche ca lumea, și nu cred că ar putea cineva anunța cu hotărâre cum se va sfârși. De zece ani acum voința triumfă cu o incomparabilă pompă. Dar mai demult poezii îi anunță victoria, filozofii se întrec să justifice smintitele ei obrăznicii, palavragii de toate culorile varsă cu patos mofturi răsuflă peste isprăvile ei cele mai absurde. Iar prostimea din toate clasele înghită mulțumită această atmosferă antiintelectuală și exact potrivită intelectului acestei prostimi. În orice autentică încarnare a spiritului comun, în orice grupare, cenaclu, sectă, partid, ceea ce lovește și amuză cu deosebire este silința fierbinte cu care se cultivă lenea gândirii și hărnicia voinței.

A zice scurt că cei mai mulți oameni sunt proști este un pseudoparadox vulgar și simplist.

Majoritatea speciei noastre pare, într-adevăr, că se compune din imbecili de temperament, dar este bănuială că solicitările practice dezvoltă atât de tare lenea de a gândi, încât capitalul manifest de inteligență

s-ar putea să fie mult prea mic față de acel latent.

Atât interesele imediat practice, cât și vanitatea atotputernică îmboldesc drăcește pe om să iasă în evidență, prin urmare să știe ceva, să judece, să generalizeze, cum s-o putea, despre ce s-o putea, repede, simplu, hotărât.

Acest vâlmășag de negândire este, firește, improductiv. Inventivitatea intelectuală nu poate fi în saloane, în cafenele, în goana publicisticii zorite; ea presupune elaborare înceată, se dezvoltă capricios și greu. De la formulele autentice până la circulația vulgar foiletonistică, produsele intelectuale se degradează treptat. În generalizări stupide sau în îmbălări sentimentale descoperim, cu ciudată surprindere, urmele schimonosite ale unor delicate și depărtate gânduri.

Dar, se înțelege: tocmai în zona cea mai de jos a foiletonului ambiția inventivității este puternic încordată. Acolo se ceartă oamenii cu deosebită vioiciune pe tema originalității. Acolo se constituie dogma eleganței ușoare, a inspirațiilor subite, a talentelor săltărețe, care din nimic scot pietre scumpe – o întreagă estetică și psihologie panglicărească, bună să păcălească novici, câtă vreme n-au apucat să intre și ei activ în mașinăria aceea vicleană și puerilă.

În aceste forme ale spiritului negânditor efortul intelectual este un moft. Nu este nici născut, nici condus din pornire autentică, ci un marafet pus la cale din necesități practice, fie ele trebuințe imediate vitale, ori numai simplă vanitate. Totul este aici nu să ajungi după legile specifice ale intelectului la rezultate pur intelectuale, despre a căror efecte practice să se avizeze ulterior, ci numai de a ajunge repede, cu un minimum de efort intelectual, la efecte pur practice.

Astăzi lumea toată se găsește în stare de voluntarism acut. Intelectualii propriu-ziși, dacă mai sunt vizibili, sunt deopotrivă dușmaniți din două părți: de lumea

conservatoare, ca și de cea revoluționară. Ei sunt atât de puținți și de mititei, și lumile aceste așa de mari și grozave, încât intelectualii la mijloc se arată, iertați-mi vorba, destul de caraghioși.

În general le trebuie mult tact intelectualilor ca să nu fie caraghioși, când se întâmplă să fie aruncați în vreun scandal, indiferent dacă e acela un război de cafea ori răfuiala unui contingent întreg. Intelectualului, autentic sau/și de simplu amatorlăc, nu-i șade bine să stea *au-dessus de la melee*, fiindcă și așa e mult prea aproape de dansa și poate să-l ardă, ci să se poarte așa ca și cum *la melee* ar fi tocmai la depărtare potrivită pentru ca s-o observe cât mai limpede.

Puțină vreme după armistițiu, un muzicograf util, care are slăbiciunea onestă să se creadă romancier filozof, împreună cu un cvasi povestitor, au vrut ca, împreună cu intelectualul pur Anatole France, să organizeze un fel de opoziție universală și generoasă.

France e acum bătrân de tot și a fost totdeauna rezervat și *nonchalant*.

Nu știu anume ce s-a pus atunci la cale și nici nu importă prea mult. Presupun că organizația ființează onorabil și se mișcă domol, fiindcă nici nu se poate altfel. Cred însă că intelectualii din natură n-au de ce să se organizeze ca atare. Colaborarea lor se face fără organizație și fără premeditare, și numai așa poate avea specifică valoare. Sindicalizarea inteligențelor este un nonsens. Să fie, acel care are de la natură chemare, intelectual cât mai competent pe seama lui – destulă muncă va avea pentru o viață de om, fără să se mai încarce cu delegații, congrese și misiuni.

Dar și altminteri intelectualii, de orice specie, n-au nevoie să se îngrijoreze special și direct de soarta lumii. Hârtia tipărită este încă la preț bun. Orice tânăr care se simte intelectual, așa ori așa, își poate realiza vocația imediat în formă subzistențială, numai condei iute să aibă și să ia bine seama la struna pe care și-o alege, fiindcă nu toate au răsunet egal pe piață.

(DIN REGISTRUL
IDEILOR GINGAȘE, 1926)

Secretele unei căsnicii reușite

**Vreți să cunoașteți secretele unei căsnicii reușite?
Vi le dezvăluim.**

1. De două ori pe săptămână mergem într-un restaurant draguț, bem vin, mâncare bună și companie... ea merge marți, eu vineri.
2. Dormim în paturi separate, eu la Milano, ea la Genova.
3. Eu duc peste tot, dar ea reușește mereu să găsească drumul înapoi.
4. Am întrebat-o unde vrea să meargă pentru aniversarea căsătoriei și mi-a răspuns: „Într-un loc unde nu am mai fost demult”. I-am sugerat bucătăria.
5. Ne ținem de mână mereu. Dacă nu o fac, începe să cheltuiască.
6. Are un robot de bucătărie electric, un storcător electric, un prăjitor electric și zice că sunt prea multe în casă, nu are loc de ele unde să stea. Așa că i-am cumpărat un scaun electric.
7. Mi-a spus că mașina nu merge, că are apă în carburator. Am întrebat unde e mașina: „În lac”.
8. A făcut o mască de argilă. Pentru două zile a fost frumoasă foc. Apoi și-a spălat masca de pe față.
9. A urmărit camionul de gunoi, urlând după el: sunt în întârziere pentru gunoi? Șoferul a răspuns: „nu, saltă înăuntru!”
10. Iamintește-ți mereu: căsătoria e prima cauză a divorțului.
11. Nu am vorbit cu soția mea de 11 luni. Nu îndrăznesc să o întrerup.
12. Ultima ceartă a fost din cauza mea. A întrebat „ce e pe televizor”, iar eu am răspuns: „praf”.
13. La început, Dumnezeu a creat pământul și s-a odihnit. Apoi a creat bărbatul și s-a odihnit. Apoi a creat femeia. Și nici bărbatul, nici Dumnezeu nu s-au mai odihnit niciodată și nici nu o vor mai face în vecii vecilor.

Cu atenție...

Cu atenție și cu răbdare puteți afla locul numerelor următoare în figura dreptunghică. Numărul înscris vă ajută. Care număr stă în centrul de simetrie?

Din 3 cifre: 295, 298, 367, 367, 458, 607, 718, 900, 980

Din 6 cifre: 284594, 725462, 855527, 929978

Din 7 cifre: 2619457, 2649059

Din 9 cifre: 610875844, 753980218

Ana Crişan

[illegible]

Rezolvare în pag. a 14-a

O-Zone, pe locul al treilea în topurile britanice

După o carieră de succes în Republica Moldova, *Dan Bălan*, *Radu Sârbu* și *Arsenie Toderas* au reușit să își facă un nume și în Occident. De la lansarea megahitului „Dragoste din tei”, O-Zone a avut parte de o mulțime de aprecieri în țările din Europa, unde a ajuns să își promoveze albumul „DiscOzone”. Ascultați la radiouri, televiziuni și discotecă, *Dan*, *Radu* și *Arsenie* ocupă de mult locul I în topuri de specialitate din Spania, Germania, Italia și Franța, având cele mai bune vânzări în țările respective. Acum, trupa O-Zone a cucerit și topurile britanice, intrând în Singles Chart direct pe locul al treilea, fiind devansată doar de *Mario Winans* și un imn neoficial al echipei Angliei la Euro 2004. În topul britanic mai figurează nume celebre precum Faithless și The Corrs.

Femei celebre

Regina Maria, artizanul întregirii neamului

„Mai mult decât o femeie, mai mult decât o regină – un simbol. Mai mult decât un simbol – un mit.” Acestea sunt cuvintele cu care ambasadorul Franței, contele de Saint-Aulaire, a încercat să o cuprindă pălăș în fața voinței și forței celei de al cărei nume se leagă întregirea neamului românesc.

Neam de Romanovi și de Windsor, Maria a României și-a legat numele de un vis, o viziune – înfăptuirea României Mari – și nu a preocupat nimic pentru a-l îndeplini.

A sosit pe pământ românesc la 17 ani. Era nepoata deopotrivă a reginei Victoria a Angliei, după tată, și a țarului Alexandru al II-lea al Rusiei, după mamă. Tânăra care debordă de prea multă tinerețe a fost uimită de primirea pe care i-o făcea un popor despre care nu știa nimic. Nici măcar cât de dornic era să aibă un moștenitor la tron care să perpetueze monarhia.

Avea să afle nici un an mai târziu, când, pe 15 octombrie 1893, dă naștere primului său fiu, Carol. Ovațiile românilor nu erau în stare să atenueze singurătatea, tristețea și îngrădirea micuței englezoaice, fără prieteni într-o țară străină, cu un soț necunoscut și doi regi aspri și exigenți. La doar trei luni de la nașterea fiului ei, principesa moștenitoare era din nou însărcinată. Nașterea Elisabetei o transformă însă pe tânăra prințesă, îi dă forță să-și înfrunte soțul și pe rege. Protipendada bucureșteană ajunge să o cunoască pe Missy ca pe un călăreț excelent, o tânără elegantă, conștientă de frumusețea și statutul ei și... o aventurieră. Poveștile ei de dragoste, unele mai nevinovate decât au circulat zvonurile, rămân în istorie: vărul Nicolae, țarul Rusiei, se spune că a iubit-o în tăcere, nutriend pentru ea o admirație fără margini, cu vărul Boris, mare duce al Rusiei, fulgeră în galop pădurile Sinaiei, în timp ce Nando (Ferdinand) „stă și cască”, nu e nici spiritual și e un călăreț prost.

Nu libertina prințesă va rămâne însă în istorie, ci dăruita regină peste toți românii uniți la 1 decembrie 1918. Iar dacă istoricii i-au zugrăvit amorurile, tot ei recunosc că fără Maria întregirea neamului românesc nu ar fi fost.

În 1907, zburdalnica Missy începe să facă loc vi-

itoarei regine. Regele Carol se îmbolnăvise în toamna lui 1906, prilej pentru Maria de a se apropia de rege și a se face cunoscută. Acesta ajunge să admire inteligența ei nativă și să capete chiar afecțiune pentru principesă. Tricotând la capul patului lui Carol, Missy învață politica. Când Carol se stinge (9–10 octombrie 1914) în plin început de război mondial, cu inima frântă de decizia Consiliului Coroanei de a nu intra în război de partea Triplei Alianțe, Maria este gata să fie regină. Ingenunchea lângă patul lui Carol: „Să nu te temi, unchiule, vom continua cu curaj. Voi încerca să fiu cum ai fost tu, credincioasă până la moarte, iubindu-mi țara așa cum ai făcut tu atât de mulți ani. Dacă vrea Dumnezeu, cu curaj și fără teamă, îți vom continua opera. Amin”.

Maria avea să probeze în scurtă vreme că mâna ei era „destul de puternică”. Noii regine nu-i plăcea neutralitatea. Era pentru intrarea în război de partea Antantei, în condițiile în care piedica majoră o reprezenta tocmai Marea Britanie, țara ei natală. Miniștrii români considerau că Anglia îl sprijinea pe contele Tisza, premierul maghiar, și plănuia o Ungarie mare care să ia locul Austriei și să facă o contrapondere Rusiei. Regina scrie regelui George și țarului Nicolae, veri ai, pentru a explica poziția României și pentru a cere sprijin: prețul loialității României însemna Transilvania, Banatul și Bucovina, smulse în trecut de Imperiul Austro-Ungar.

Când Antanta câștigă războiul, România e încă la un pas de reîntregire. La Conferința de Pace de la Paris (1919), România nu numai că nu se află pe picior de egalitate cu marile puteri, așa cum i se promisese, ba chiar cu mai puțini delegați decât Bulgaria sau Serbia.

Momentul de glorie al Mariei și a lui Ferdinand va fi 1 Decembrie 1918 și ceea ce i-a urmat – încoronarea din 1922 de la Alba-Iulia, ca regină și rege ai României Mari. De aici încolo, doar coborâșuri. Ferdinand moare în 1927, lăsând tronul unui fiu care renunțase deja la el în timpul războiului, fugind să se însoare cu Zizi Lambrino, acceptând să fie înșurat apoi cu Elena a Greciei și abdicând din nou pentru Elena Lucescu.

Urcat pe tron, Carol al II-lea va începe pedepsirea mamei sale, în speță pentru povestea pe care o trăia cu Barbu Știrbei. Maria este izolată la Pelișor. Carol îi interzice orice vizită din partea vreunui om politic român sau străin, inclusiv Barbu Știrbei, care mai apoi va fi exilat, și o ține sub amenințarea reducerii alocației anuale.

După moarte, rămâne o avere estimată la circa 130 de milioane de lei, în care intrau și mai multe proprietăți – Palatul din Balcic (Cadrilater), Castelul Bran, Castelul Copaceni, Castelul Medieșul Aurit și trei imobile în Iași, București, Brașov.

În martie 1937 – când avea 62 de ani – sănătatea pe care se bizuise atât a trădat-o. A zăcut mai mult de o lună cu hemoragie internă, pusă pe seama unei ciroze a ficatului, greu de explicat la o femeie care nu avusese probleme cu alcoolul.

În cea din urmă filă din *Jurnalul* său, scrisă cu 7 zile înainte de a muri, gândul îi este tot la „dulcea Țară”. Ultimele cuvinte i le-a șoptit lui Carol: să fie un monarh drept și puternic. A murit 8 minute mai târziu.

Carol îi organizează o înmormântare fastuoasă. Siciul i-a fost dus la Cotroceni pe umerii dragilor ei ofițeri de roșiori, în răsunetul a 75 de salve de tun, apoi tot atâtea la Curtea de Argeș, unde se odihnește alături de soțul Ferdinand și de Carol I și Elisabeta.

Handbal

Româncele și unguroaicele în grupe diferite

Săptămâna trecută a avut loc tragerea la sorți a grupelor turneului final al Campionatului European de handbal feminin, competiție care va fi găzduită între 9 și 19 decembrie 2004 de Ungaria. Până atunci însă este încă timp, și fiindcă în august câteva naționale – printre care și Ungaria – trebuie să facă față la Jocurile Olimpice de la Atena, Europenele din Ungaria rămân să fie deocamdată pe planul al doilea. Ceea ce se înțelege. Atât suporterii, cât și jucătoarele așteaptă un rezultat frumos.

Elevele lui *Mocsai Lajos* acum, în aceste zile, au început pregătirile pentru Atena. Toată lumea este optimistă în privința performanței handbalistelor. Acest optimism a fost întărit recent, când *Bojana Radulovici*, componentă a lotului maghiar a fost aleasă de către suporterii cea mai bună jucătoare a lumii. Interul echipei Dunaújváros pentru a doua oară a obținut acest titlu. Pe lângă această handbalistă, și *Gorbicz Anita* face parte din lotul maghiar. Este vorba de o jucătoare care este considerată printre cele mai bune coordonatoare de joc din lume, care nu numai că este o jucătoare superbă, ci are și dorința de confirmare. „A fost destul din medaliile de argint. La Jocurile Olimpice de la Atena vrem să demonstrăm handbalistelor din Danemarca că noi suntem cea mai bună echipă a lumii”, spune Gorbicz, făcând aluzie la performanța echipei sale de club din Cupa EHF și din campionatul maghiar, dar

și la medalia de argint de la Mondialele din Croația de la sfârșitul anului trecut.

Naționala Ungariei atât la Olimpiadă, cât și la Europenele din Ungaria este considerată de către specialiști favorită.

În urma play-off-ului cu Olanda – despre care ați putut citi în numărul trecut al Foii – și naționala României a obținut calificarea la Europenele din Ungaria. Întrebarea este: cine va fi antrenorul echipei române, fiindcă cuplul *Cornel Oțelea* și *Aurelian Roșca* i-a expirat mandatul. „Mă așteptam la mai multe de la această echipă, care mai are oricum destul de lucru până la Europene. Trebuie să se facă din nou o analiză, pentru că n-am obținut

altceva decât o calificare chinuită”, a declarat Cristian Gațu, președintele Federației Române de Handbal pentru ziarul ProSport. Tot din acest ziar aflăm că, mai mult ca sigur, membrii conducerii federației îi vor da credit antrenorilor actuali deoarece ei sunt agreeți de jucătoare.

Naționala României se află în Grupa „C” în compania echipelor Danemarca, Germania și Suedia.

În fine, iată componența celorlalte grupe:

Grupa „A”: Norvegia, Cehia, Ucraina și Spania.

Grupa „B”: Rusia, Serbia și Muntenegru, Slovenia și Croația.

Grupa „D”: Franța, Ungaria, Austria și Bielorusia.

Adam Bauer

Dinamo – cap de serie în turul II

Campiona României, Dinamo, va juca două tururi preliminare pentru calificarea în grupele „Champions League”, a anunțat luni UEFA. Mulțumită punctajului din ultimii ani, formația din Șoseaua Ștefan cel Mare va fi cap de serie la tragerea la sorți programată pe 25 iunie, ora 12.00, în Elveția.

Cel mai dificil adversar pe care l-ar putea avea elevii lui Ioan Andone în această fază este reprezentat de formația elvețiană Young Boys Berna, în vreme ce restul echipelor par accesibile la prima vedere. Celelalte posibile oponente ale dinamoviștilor sunt Lokomotiv Plovdiv (Bulgaria), Dukla Bystrica (Slovacia), Apoel Nicosia (Cipru), NK Gorica (Slovenia), HJK Helsinki (Finlanda), Skonto Riga (Letonia), Șerif Tiraspol (Moldova), FC WIT (Georgia), NK Siroki Brijeg (Bosnia), FBK Kaunas (Lituania), KR Reykjavik (Islanda), FK Pobeda (Macedonia), FC Gomel (Belarus), FC Shelbourne (Irlanda), FC Sliema Wanderers (Malta), FC Pyunik (Armenia), Rhyl FC (Tara Galilor), KF Tirana (Albania), FC Flora (Estonia), FC Linfield (Irlanda), AS Jeunesse Esch (Luxemburg), HB Torshavn (Faroe), FK Neftchi (Azerbaidjan) și FC Irtysh Pavlodar (Kazahstan).

Adversari tari în ultimul tur

În cazul în care campiona României va trece de cel de-al doilea tur preliminar, ultima fază pentru calificarea în grupele „Ligii Campionilor” i-ar putea aduce însă în față echipe grele ale continentului, printre care se numără Real Madrid, Manchester United, Deportivo La Coruna, Juventus Torino, Inter Milano, Liverpool, Bayer Leverkusen, Benfica Lisabona și AS Monaco. Cele mai „accesibile” echipe ar fi, pe hârtie, PAOK Salonic, PSV Eindhoven, Glasgow Rangers, Anderlecht, Banik Ostrava, FC Basel, Dinamo Kiev sau Șahtior Donețk (încă nu s-a terminat campionatul în Ucraina), Maccabi Haifa (Israel) și GAK (Austria). Fiind 16 meciuri înainte de intrarea în „Champions League”, patru dintre echipele de mai sus vor juca între ele. În acest caz, șansa lui Dinamo de a accede în cea mai râvnită competiție europeană ar ține de hazard. Totuși, presupunând că elevii lui Andone vor trece de cel de-al doilea tur, există speranța unei trageri la sorți favorabile, măcar șase echipe fiind cam de același standard valoric cu laureați ultimei ediții din campionatul român.

- ștc -

Fotbal

Bătania, campioana județului Bichiș

Cu o etapă înaintea încheierii stagiunii de primăvară a primei divizii județene, echipa din Bătania are un avantaj de șapte puncte în fața ocupantei locului al doilea. Prin urmare, formația antrenată de *Lukács István* și *Juhász Zoltán* poate fi deja considerată campioană a primului eșalon din județul Bichiș.

În toamnă, bătăniienii vor lupta în a treia divizie națională. „Toată lumea are partea lui în succesul acesta, în urma căruia ne putem considera campioni, după o pauză de șase ani”,

a declarat cuplul de antrenori, principalii artizani ai succesului. Formația din Bătania a cucerit titlul, pe teren propriu, învingând cu un scor net de 4-1, ceea ce era pe măsura întregului sezon 2003-2004. Astfel, fotbaliștii din Bătania și-au putut serba titlul în fața propriilor suporterii, într-un stadion arhiplin.

Din această etapă mai este remarcabilă și evoluția de acasă a micherechenilor, care, cu o victorie de 4-0, au revenit pe poziția a patra a clasamentului județean.

Ștefan Crâsta

Nevestele lui Beckham și Zizou au privit împreună meciul

Victoria Beckham a văzut meciul cu soția lui Zidane. La șapte scaune distanță de masa presei, soțiile jucătorilor englezi au avut rezervat un întreg sector, în care au invitat și prietenii din tabăra adversă. Victoria Beckham, care a venit însoțită la meci de cei doi copii, Brooklyn și Romeo, s-a întreținut îndelung cu Veronique, soția lui Zidane. Astfel, la golul britanicilor, Victoria a apreciat

at mai mult centrarea soțului decât reușita lui Lampard, în timp ce, după ratarea loviturii de la 11 metri de către Beckham, aceasta și-a trântit pe ochi niște ochelari de soare fără legătură cu nocturna. Mult mai calmă, probabil în cunoștință de cauză, consoarta lui Zizou s-a ridicat la golurile soțului, dar s-a mulțumit să aplaude scurt și să zâmbească în jur cu subînțeles.

Rezolvarea rebusului din pagina a 13-a

2	8	4	5	9	4		7	2	5	4	6	2
6				0			9					6
4		6	1	0	8	7	5	8	4	4		1
9	8	0				1				5	2	9
0		7	5	3	9	8	0	2	1	8		4
5				6				9				5
9	2	9	9	7	8		8	5	6	6	2	7

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Karcag-Giula	0-0
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Bătania-Békésszentandrás	4-1
Micherechi-Mezőkovácsháza	4-0
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Körösladány-Aletea	5-2

Următoarele meciuri

19 iunie (sâmbătă)	
Medgyesegyháza-Bătania	17.00
Tótkomlós-Micherechi	17.00
20 iunie (duminică)	
Aletea-Crâstor	17.00

ROMÂNIA

Luni 21 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Lecția de privat 9.30 Teleenciclopedia (R) 10.30 Campionatul European de Fotbal (R) 12.15 Zburătorii României 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Vector III 14.30 Pro patria 15.00 Kronika 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.45 Euro Can–Can 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Iartă-mă! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul TVR 23.20 Euro Fotbal 24.00 Film. E greu să uiți! 1.40 Cinci minute de cultură 1.50 Jurnal (R) 2.50 Cuptorul magic (R) 3.15 Film. Timp de gândire 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marți 22 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Spectacolul lumii (R) 9.30 Cine sunt autorii? Documentar 10.30 Campionatul European de Fotbal (R) 12.15 Zburătorii României 13.00 Jurnal TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.45 Euro Can–Can 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul de noapte 23.15 Euro Fotbal 24.00 Film. Scufundarea vaporului Rainbow 1.40 Cinci minute de cultură 1.50 Jurnal (R) 2.50 Lecția de privat (R) 3.15 Film. Furtună în plină vară 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 23 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Dincolo de hartă (R) 9.30 Cuptorul magic (R) 10.00 Cartea TvRecordurilor (R) 11.05 Avangardă 11.15 Campionatul European de Fotbal (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Convețuiri 15.10 Ex Libris 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.45 Euro Can–Can 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Euro Fotbal 24.00 Film. Cursa de adio 1.35 Cinci minute de cultură 1.45 Jurnalul de noapte 2.45 Vector III (R) 3.15 Film. Ultimul val 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 24 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 O vedetă... populară (R) 10.30 Campionatul European de Fotbal (R) 12.15 Festivalul Internațional de Film Transilvania, Cluj 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Akzente 15.25 Reflecții rutiere 15.55 Serial. Sânge de țigan 16.45 Euro Can–Can 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul de noapte 23.15 Euro Fotbal 24.00 Film. Cine îl apără pe tata? 1.35 Cinci minute de cultură 1.45 Jurnal (R) 2.45 Dincolo de hartă (R) 3.15 Film. (R) Cursa de adio 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 25 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Teazar folcloric (R) 10.00 Avangardă 10.15 Campionatul European de Fotbal (R) 12.00 Oameni ca noi 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 România politică 14.30 Sănătate pentru toți! 15.00 Orizont 2007 15.30 Interes general 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.50 Euro Can–Can 17.00 Peciți domnești (R) 17.30 Pământul în 80 de zile 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul de noapte 23.15 Euro Fotbal 24.00 Serial. Ce lume minunată! 0.50 Avangardă 1.00 Teazar folcloric (R) 1.55 Cinci minute de cultură 2.05 Jurnal (R) 3.05 Film (R) Cine îl apără pe tata? 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sâmbătă 26 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Desene animate 8.00 Întâlnirea de basm 9.00 Teleshopping 9.15 Debut 50 plus 10.00 O vedetă populară 11.00 Peciți domnești (R) 11.30 Caravana premierelor 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Cuptorul magic 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Cartea TvRecordurilor 14.30 Ora Olimpică 15.00 Film. Johnny Tsunami 16.45 Avangardă 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul TVR 23.00 Euro Fotbal 24.00 Serial. Ce lume minunată! 0.50 Avangardă 1.00 Spectacolul lumii (R) 1.30 Jurnal (R) 2.30 Aventura sunetelor (R) 3.00 Debut 50 plus (R) 3.45 Avangardă 3.55 Caravana premierelor (R) 4.25 O vedetă ... populară (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 27 iunie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jocul planetelor 9.00 Peciți domnești (R) 9.30 Viața satului 11.00 Teazar folcloric 12.00 Lumea-n care trăim 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Serial. Orice e posibil 13.40 Campionatul European de Fotbal (R) 15.20 Serial. Felicity 16.10 Film. Timeretea lui Kennedy 17.45 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnal 19.00 Serial. Misteriosul John Doe 19.50 Vine Cerebul 2004! 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal 22.45 Jurnalul de noapte 23.00 Euro Fotbal 24.00 Pământul în 80 de zile (R) 0.30 Dincolo de hartă (R) 1.00 Jurnal 2.00 Lumea-n care trăim (R) 3.00 Teazar folcloric (R) 4.00 Campionatul European de Fotbal (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 21 iunie

6.00 Top sport (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Arca lui Noe (R) 8.00 Piersic Show (R) 9.25 Cinci minute de cultură 9.35 Atenție, se cântă! (R) 11.00 Gaudeamus 2004 (R) 12.00 Lecție pentru viitor 12.55 Cinci minute de cultură 13.05 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Primul pas 15.00 Eco-Magazin 15.30 Eu, eu și... ceilalți 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.55 Cinci minute de cultură 17.05 Gladiatorii 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Studio EURO 2004 20.45 Fotbal 22.45 Serial. Spionii de la Cambridge 23.35 Gladiatorii (R) 0.30 Film Condamnat la moarte 2.05. Fotbal (R) 3.45 Aleea cu Ghimpi (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Eco-Magazin (R) 5.00 Telegurnal (R).

Marți 22 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial Aventurile lui Jules Verne 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Răscruci 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.55 Cinci minute de cultură 17.05 Conexiuni 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Fotbal 22.45 Serial. Polițiștii de la "Blue Murder" 23.35 Conexiuni (R) 0.30 Film. Ucigașul 2.05 Fotbal (R) 3.45 Aleea cu Ghimpi (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Răscruci (R) 5.00 Telegurnal (R).

Miercuri 23 iunie

6.00 Spune-mi ce te doare (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial. Aventurile lui Jules Verne 9.05 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Parnasul 15.00 Cetatea Soroca Documentar 15.30 Acces la succes 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 17.00 Cinci minute de cultură 17.10 Din nou la Atena 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Studio EURO 2004 20.45 Fotbal 22.45 Serial. Andromeda 23.30 Din nou la Atena (R) 0.20 Film. Amintiri din întineric 2.05 Fotbal (R) 3.50 Cinci minute de cultură 4.00 Știrile serii 4.30 Cetatea Soroca (R) 5.00 Telegurnal (R).

Joi 24 iunie

6.00 Acces la succes (R) 6.30 Veni, Video, Vici 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial. Aventurile lui Jules Verne 9.05 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Siesta. Emisiune în limba maghiară 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Puls 2004 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.55 Cinci minute de cultură 17.05 Animale în pericol 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Aventura africană 22.35 Serial. Nemuritoare 23.25 Animale în pericol 0.15 Film. Deținut 1.50 Film (R). Aventura africană 3.35 Cinci minute de cultură 3.45 Aleea cu Ghimpi (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Pescar hoinar (R) 5.00 Telegurnal (R).

Vineri 25 iunie

6.00 Puls (R) 6.30 Veni, Video, Vici 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R) Marea Brava 9.05 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro-Dispecer 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Transilvania Mithyca 15.30 Expediție în necunoscut 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.55 Cinci minute de cultură 17.00 Via Sacra 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Auto Club 20.30 Serial. Marea Brava 21.20 D'ale lu' Mitică 22.20 Serial. Orleans 23.20 Serial. Inspectorul Linley 0.20 Film. Cum de s-a înecat Mona? 2.00 Serial (R) Orleans 3.00 Serial (R) Inspectorul Linley 4.00 Știrile serii 4.30 Atlas (R) 5.00 Telegurnal (R).

Sâmbătă 26 iunie

6.00 Răscruci (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 8.55 Serial (R). Rebelii 9.45 Veni, Video Vici (R) 10.00 Top Sport 10.30 Ora fără catalog 11.30 Serial. Vânt și nor 12.25 Acum este ... Maxima 12.30 Spune-mi ce te doare 13.00 Serial. Trășiții din Queens 13.30 Atenție, se cântă! 15.00 Film puzzle 16.10 Serial. Mercenarii universului 16.55 Rugby: România–Italia 18.45 Aleea cu Ghimpi 19.00 Telegurnal 19.25 Film. Iubire între adevăr și minciună 21.20 Film. Meteoritul 23.05 Serial. Martorul tăcut 24.00 Concert: Bobby McFerrin–Try this at home 0.45 Serial. (R) Mercenarii universului 1.30 Film (R) Meteoritul 3.15 Rugby (R) 4.45 Serial (R) Vânt și nor 5.35 Telegurnal (R).

Duminică 27 iunie

6.00 Eco-Magazin (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Medalion de interpret 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Arca lui Noe 10.00 Clubul Anceței 10.30 Desene animate 11.05 Serial. Insula piratilor 11.30 Serial. Vânt și nor 12.25 Acum este... Maxima 12.30 Ultimul țar 13.30 Atlas 14.00 Piersic show 15.30 Casa mea 16.00 Serial. Jocurile vieții 16.30 Vacanță la Roma 18.00 Serial. Aventurile lui Sinbad 18.45 Aleea cu Ghimpi 19.00 Telegurnal 19.25 Televiziunea, dragostea mea 20.25 Serial. Chicago Hope 21.15 Serial. Antrenorul 22.05 REMIX Rock Forum 23.00 Vacanță la Roma (R) 0.25 Film. (R) Iubire între adevăr și minciună 2.20 Serial (R) Martorul tăcut 3.15 Serial (R) Aventurile lui Sinbad 4.00 Știrile serii 4.30 Aleea cu Ghimpi (R) 4.45 Serial (R) Vânt și nor 5.35 Telegurnal (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

21 Iunie, Luni (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

22 Iunie, Marți (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 Iunie, Miercuri (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangardă „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

24 Iunie, Joi (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

25 Iunie, Vineri (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangardă „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

26 Iunie, Sâmbătă (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

27 Iunie, Duminică (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

23 iunie 2004 (mtv ora 13.45)

Reluare: 26 iunie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Săptămâna viitoare, Ecranul nostru se va prezenta în loc de miercuri în ziua de vineri, de la ora 13.55 pe programul 1 al Televiziunii Maghiare. Atunci veți putea vedea un film realizat despre comuna din județul Csongrád, Cenadul Unguresc. Montajul a obținut premiul special al Festivalului TELEVEST din Timișoara.

Realizator: **Aurel Becan**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 21 iunie 2004

16.10–16.35 Ofertele ficticii (reluare) 16.35–17.30 Magazin estival 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Sport – Euro 2004.

Marți, 22 iunie 2004

16.10–16.35 Cronică germană (emisiune în limba germană) (reluare) 16.35–17.30 Debut 50 plus 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Sport – Euro 2004.

Miercuri, 23 iunie 2004

16.10–16.35 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) (reluare) 16.35–17.30 Magazin estival 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Sport – Euro 2004.

Joi, 24 iunie 2004

16.10–16.35 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) (reluare) 16.35–17.30 Magazin estival 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Sport – Euro 2004.

Vineri, 25 iunie 2004

16.10–16.35 Bucuroși de oaspeți (reluare) 16.35–17.30 Magazin estival 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Sport – Euro 2004.

Sâmbătă, 26 iunie 2004

16.00–16.30 Muzica Viva (reluare) 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 Zona IT.

Duminică, 27 iunie 2004

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 VIP-uri de duminică (reluare) 17.00–18.00 Locuri cu povești (reluare).

Sponsorul nostru

Internet aproape pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna, cu tarife subventionate de stat!

Bichisciaba Matáv Pont, Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero tiszazsrt

RADIO ROMANIA INTERNATIONAL

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24 pe www.rrr.ro

UMOR

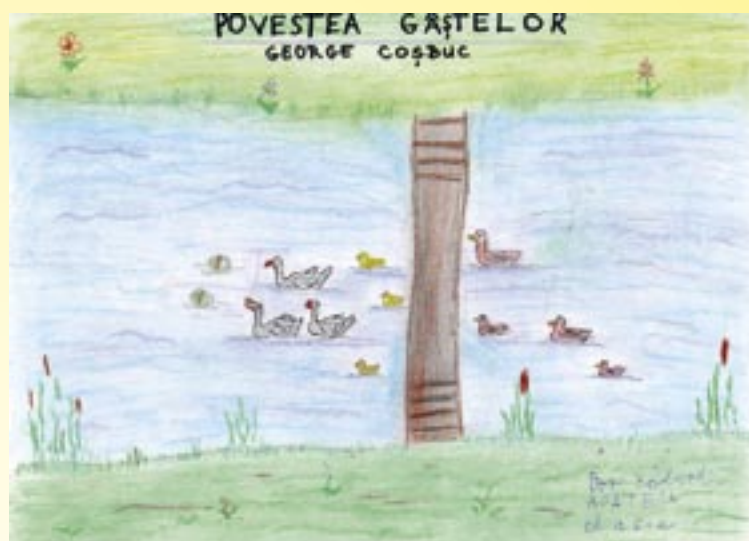
EU BEAU CĂ M-A PĂRĂȘIT NEVASTA

IAȘ EU BEAU CĂ NU M-A PĂRĂȘIT NEVASTA...

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Lumea poveștilor în desenele copiilor

Cu ocazia recentului concurs de povești de la Apateu, elevii școlii generale s-au pregătit nu numai cu învățarea poveștilor românești, ci și cu ilustrarea acestora. Unii au folosit cu mai mare curaj culorile mai deschise, iar alții s-au concentrat mai mult asupra conținutului creației. Alăturat publicăm câteva din cele mai reușite desene realizate pentru concursul de povești „Arici Pogonici”.

E. Sz.

